

Araştırma Makalesi • Research Article

MALAYA ÜNİVERSİTESİ'NDE AKADEMİK TEFSİR ÇALIŞMALARININ TASNİF VE ANALİZİ*

Classification and Analysis of Academic Tafsir Studies at the University of Malaya

Abdulmutalip ARPA^a

^a Prof. Dr., İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, İstanbul/Türkiye, email: muttaliparpa@gmail.com ORCID: 0000-0002-0771-436X

ÖZ

Bu çalışma, Malezya'nın saygın üniversitelerinden biri olan Malaya Üniversitesi'nde yapılan akademik tefsir çalışmalarını incelemektedir. 1990 yılından 2019 yıllarının başlarına kadar toplam 255 çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir. Bu çalışmalar ilk önce kronolojik olarak incelenmiştir. Ardından ise tasnif ve tahlili yapılmıştır. Malaya Üniversitesi'nde gözlemlediğimiz kadarıyla önemli çalışmalar ortaya konulmuştur. Uzun yıllar boyunca sömürge altında kalan Malezya'nın bağımsızlığını kazanmasıyla birlikte kısa süre içinde akademik alanda önemli bir ilerleme kaydettiği görülmektedir. Farklı üniversitelerde yapılan akademik çalışmaların ülkemizde tanınması büyük önem arz etmektedir. Bunun yanı sıra akademik çalışmaların bir kültürün varlığından bağımsız görülemeyeceği gerçeğiyle karşı karşıyayız. Nitekim tezlerin muhtevaları Malezya'nın iç dinamikleriyle paralellik arz ettiği görülmektedir. Tez çalışmaları kavram, problem, şahıs gibi geniş yelpazeli bir alanı kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Malay Dünyası, Malezya, Malaya Üniversitesi

ABSTRACT

This study examines the academic tafsir studies conducted at the University of Malaya, one of Malaysia's respected universities. It was determined that a total of 255 studies were carried out from 1990 to the beginning of 2019. These studies were first reviewed chronologically. Then, classification and analysis were made. As far as we have observed at the University of Malaya, important studies have been put forward. It is seen that Malaysia, which has been under colonial rule for many years, has made significant progress in the academic field in a short time after gaining its independence. It is of great importance that academic studies conducted in different universities are recognized in our country. In addition, we are faced with the fact that academic studies cannot be seen independently of the existence of a culture. As a matter of fact, it is seen that the contents of the theses are parallel to the internal dynamics of Malaysia.

Keywords: Tafsir, The Malay World, Malaysia, University of Malaya

* İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi tarafından desteklenmiştir. (BAP: 1000-105)

* * Bu makalede bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyulmuştur. / In this article, the principles of scientific research and publication ethics were followed.

GİRİŞ

Kur'an'ın nüzülü ile şifahi olarak başlayan tefsir çalışmaları hicri ikinci asrın başlarında tedvin ve telif olarak devam etmiştir. Geçmişten günümüze farklı meşrep ve mezheplere müntesip âlimler tarafından birçok tefsir eseri kaleme alınmıştır. Son yüzyılda ise sosyal, kültürel, düşünsel birçok nedenden dolayı içtimai tefsir türleri ağırlık kazanmıştır. İctihadın aktifleşmesini, taklit ve hurafelerin ortadan kaldırılmasını, İslam medeniyetinin yeniden eski günlerine dönmesini, muasır medeniyetler seviyesine ulaşmasını, terakkinin önündeki engellerin bertaraf edilmesini talep eden birçok âlim Kur'an-ı Kerim'in hidayet yönüne vurgu yapmıştır. Kur'an'ın teorik olarak ele alınmasını sert bir biçimde eleştiren bu âlimlere göre Kur'an belagat, nahiv veya sarf kitabı olmadığı gibi tarih, bilim gibi bir kitabı olarak da telakki edilemez. Bu düşüncenin bir sonucu olarak farklı tefsir cereyanları ve türleri (ekolleri/çeşitleri) zuhur etmeye başlamıştır.¹

Son dönemlerde Kur'an'ın muhtevasına yönelik çalışmaların yapılması ve modern kitap yazım tekniğinin belli bir meseleyi içermesi esnasından hareketle konulu veya tematik tefsir türüne ciddi bir ilgi gösterilmiştir. Artık Kur'an'ın farklı pasajlarda sunduğu çeşitli konular müstakil başlıklar altında incelemeye tabi tutulmuştur. İslam âleminde modern eğitim kurumlarının açılmasıyla birlikte lisansüstü tezlerin doğası gereği araştırmacılar belli bir konuya eğilmek ve bu hususta derinleşmek zorunluluğunu hissetmişlerdir. Bunun bir neticesi olarak konulu tefsire dair daha özel bir alan açılmış ve böylelikle akademik tez çalışmaları bütün yönleriyle hususi bir sahayı işgal etmişlerdir. Çağdaş okuyucunun dikkatini daha fazla çeken konulu tefsir çalışmalarının giderek arttığını ve çeşitlendiğini açıkça görmekteyiz. Nitekim insanlar farklı pasaj ve konuları ele alan tefsirler yerine zihinlerinde beliren istifhamlara paralel olarak belli bir noktaya odaklanan veya muayyen bir meseleye cevap arayan çalışmalara daha fazla yönelmektedirler. Farklı amiller neticesinde tez çalışmalarının kitap formatında basılması geleneği ülkemizde olduğu gibi Malezya'da ve daha farklı coğrafyalarda da sürmektedir. Bunun bir neticesi olarak akademik çalışmaların halkla buluşturulduğunu görmekteyiz.

Malezya'da Malaya Üniversitesi'nde tefsir alanında yazılan tezlerin ekseriyeti Malayca olarak yazılmıştır. Bunun yanı sıra Arapça, İngilizce, Endonezce gibi dillerle tez yazılmasına müsaade edilmektedir. Bu bağlamda Endonezcenin Malaycanın Endonezya'daki kullanım biçimi olduğunu ve temelde Endonezcenin Malaycaya dayandığını hatırlatmamız gerekir. Nitekim klasik dönem başta olmak

¹ Geniş bilgi için bk. Ignaz Goldziher, *İslam Tefsir Ekolleri*, çev. Mustafa İslamoğlu (İstanbul: Denge Yayınları, 1997); Muhammed Hüseyin Zehebî, *et-Tefsîr ve'l-müfessirûn* (Kahire: Mektebetü Vehbe, ts.); Muhammed Abdulazim Zürkânî, *Menâhîlu'l-irfân fi ulûmi'l-Kur'ân* (Kahire: Matbaatu İsa el-Babi el-Halebi, ts.).

üzere günümüzde dahi Malayca bölgede kullanılan ortak bir dildir ve takımadalardaki ülke ve bölgelerin Malay olarak isimlendirilmesinin temel nedeni budur.²

Tespit ettiğimiz kadarıyla ülkemizde Malezya'daki tefsir çalışmalarını inceleyen eser olarak Eyyüp Tuncer'in *Malezya'da Tefsir Çalışmaları* (2022) kitabı gelmektedir.³ Bu eserde Malezyalı müfessirlerin biyografilerine ve tefsir çalışmalarına geniş bir yer verilmiş ve kısmen de olsa akademik tefsir çalışmalarına temas edilmiştir. Çalışma özellikle ilk Malezyalı müfessir Saîd Kedahî ile Abdullah Basmeih hakkında detaylı bilgi vermekte olup kendi alanında büyük bir boşluğu doldurmaktadır. Malezya'da kendisiyle tanıştığımız Mustaffa Abdullah'ın kaleme aldığı *Khazanah Tafsir di Malaysia* adlı eserinin de bu alanda yapılan önemli çalışmalardan biri olduğunu söyleyebiliriz. Bu eserde belli başlı Malezyalı müfessirlerin biyografilerine yer verilmiştir.⁴ Ruzi Naimah ile İbrahim Mazlan'ın ortaklaşa kaleme aldıkları *Perkembangan Kajian Tafsir Mawdui di Malaysia* isimli makalede tez çalışmalarının dışında konulu tefsir çalışmalarına da yer ayrılmıştır.⁵

Malaya Üniversitesi'nde akademik tefsir çalışmalarının kataloğuna yönelik kayda değer çalışmaların başında Mustafa Behçet ile İshak Süleyman'ın 2013 yılında *Mülahhasâtü'r-resâli'l-'ilmiyye* adıyla yayımladıkları ortak çalışmadır. Adı anılan çalışma 1997-2007 yılları arasında yapılan yüksek lisans ile doktora tezlerini ele almaktadır. İlave olarak kitabın sonuna 2008-2009 yılları arasındaki çalışmalar da eklenmiştir. Bu eserde tefsir ve hadis alanında yapılan tezlerin aynı başlık altında incelemiş olması meselenin kühünün anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. Çalışmanın verilerine göre 1997-2007 yılları arasında toplam 761 tez çalışması yapılmıştır. Bunlardan 674'ü yüksek lisans 86'sı ise doktora programlarında yapılmıştır.⁶

Bu çalışmaların dışında kuruluşundan yakın zamana kadar Malaya Üniversitesi'ndeki tüm tezleri inceleyen bir esere rastlamadık. Muhteva açısından tez çalışmalarını bir başlık altında tasnif ve taksim etmenin ne derece zor bir faaliyet olduğu ortadadır. Özellikle tefsir ve hadis programının aynı olması, bu ayrıştırmayı nispeten daha da karmaşık hâle getirmektedir. Zira bazen bir tez çalışması birçok meseleyi ihtiva etmekte ve hâliyle farklı başlıklar altında kendine bir yer bulabilmektedir. Bu çalışmada tezlerin ana başlığı ve hangi meseleye öncelik verdiği göz önünde bulundurulurken tasnife tabi tutulmuştur. Çalışmada doktora ve yüksek lisans tezleri esas kabul edilmiştir. Malay dünyasında önemli bir kurum

² Nurul Zuriah, "Bahasa Indonesia, Peranan dan Perkembangannya dalam Konstelasi Politik di Indonesia", *Bestari* (1997), 7–11; Eyyüp Tuncer, "Malay Dünyasında Dil Açısından Tefsir Çalışmalarının Mahiyeti", *Sırat* 3/1 (2022), 29–51; Eyyüp Tuncer, "Singapurlu Seyyid Abdullah e-Cufri ve Pelita Al-Quran Adlı Tefsir Kitabı", *Kur'an ve Sünnet Araştırmaları Dergisi* 2/2 (2022), 85–101.

³ Geniş bilgi için bk. Eyyüp Tuncer, *Malezya'da Tefsir Çalışmaları* (Ankara: Sonçağ Yayınları, 2022).

⁴ Geniş bilgi için bk. Mustaffa Abdullah, *Khazanah Tafsir di Malaysia* (Kuala Lumpur: Akademi Pengajian Islam University of Malaya, 2009).

⁵ Naimah Ruzi – Mazlan Ibrahim, "Perkembangan Kajian Tafsir Mawdu'i di Malaysia (1990-2016)", *BITARA* 3/1 (2020), 72–90.

⁶ Mustafa Behçet – İshak Süleyman, *Mülahhasâtü'r-resâli'l-'ilmiyye* (Malezya: Malaya Üniversitesi, 2013), 11.

olarak görülen Malaya Üniversitesi'ndeki tezleri incelemeyi amaçlayan bu çalışmamızın alana mütevazı bir katkı sağlaması beklenmektedir.

1. MALAYA ÜNİVERSİTESİ'NİN KISACA TARİHÇESİ

Malay dünyasında modern üniversitelerin kuruluşu ve gelişimi yeni bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu süreçten önce klasik medrese anlamına gelen *pondok pesantren*lerin yaygın olduğu bilinmektedir.⁷ Nitekim 20. yüzyılın başında Malay dünyasında etkili olmaya başlayan reformistler kurumsal açıdan medreselerin yapısından ziyade müfredatını tadil etmeye yoğunlaşmışlardır. Medrese müfredatlarına eklenen birkaç fenni kitap veya yabancı dil dışında özüne yönelik bir ıslahatın yapıldığını ileri sürmek güç görünmektedir.⁸

Medreseler zor şartlar altında varlığını devam ettirmekteydi ve okutulan kitaplar sınırlıydı. Zira Malay dünyası yaklaşık 350 yıl boyunca sömürge altında kalmıştır. Bunun zorunlu bir neticesi olarak eğitim kurumlarında özellikle Arapçanın öğrenim ve öğretimi en ciddi sorunlardan birini teşkil etmekteydi. İçinde Malezya'nın da bulunduğu sömürgecilik tarihini kısaca şöyle ifade edebiliriz:

“Nusantara'da 1511 yılında başlayan fiilî sömürge faaliyeti uzun yıllar boyunca sürmüştür. Endonezya 17 Ağustos 1945'te bağımsızlığını elde ederken Malezya 31 Ağustos 1957 yılında Malaya Federasyonu'nun kuruluşuyla bağımsızlığını ilan etmiştir. Tengku Abdul Rahman Malezya'nın kurucu ismi olup “Bapak Kemerdekaan Malaysia” olarak nitelendirilmektedir. Aynı zamanda Malezya'nın İngilizlerden bağımsızlığını kazanmasından sonra Malezya'nın ilk başkanı olarak tarihe geçmiştir. Bundan dolayı her yıl bu tarihte ülke genelinde Hari Merdeka (Bağımsızlık Günü) olarak kutlanmaktadır.”⁹

Hac ve ilim amacıyla klasik dönemde Haremeyn'e gelen Nusantaralılar/Malaylar arasında yetişen Ömer Nevevî, Said Kedahî gibi önemli âlimler mevcuttu.¹⁰ Bunun dışında klasik dönemde özellikle Açe Sultanlığı'na dışarıdan gelen Hamza Fansûrî, Rânîrî gibi âlimlerin bölgede etkili olduklarını ifade etmemiz gerekir.¹¹

⁷ Örnek için bk. Abdul Kadir, “Sistem Pembinaan Pondok Pesantren”, *Shautut Tarbiyah* 18/1 (2012), 77–99; Martin van Bruinessen, *el-Kitâbu'l-Arabî fi İndünesiyâ*, çev. Qasim Al-Samarrai (Riyad: Mektebetu'l-Melik Fehd, 1995).

⁸ Geniş bilgi için bk. Eyyüp Tuncer, “Malay Dünyasında Reformist Bir Hareket Olarak Kaum Muda: Endonezya ve Malezya Örneği”, *Tetikik* 2 (2022), 337–379; Kamarul Afendey Hamimi, *Kaum Muda Penggerak Kesedaran Kemerdekaan Tanah Melayu 1906-1957* (Malezya: Universiti Pendidikan Sultan Idris, Doktora, 2018).

⁹ Tuncer, *Malezya'da Tefsir Çalışmaları*, 17.

¹⁰ Geniş bilgi için bk. Norhasnira Binti Ibrahim, “Kitab Tafsir Al-Quran di Alam Melayu: Kajian terhadap Kitap Tafsir Nur Al-Ihsan Karangan Haji Muhammed Said bin Umar”, *Ma'alim Al-Qur'an Wa Al-Sunnah* 8/9 (2013), 239–280.

¹¹ Geniş bilgi için bk. Raja Mohammed Affandi, *Tokoh-tokoh Melayu yang Agung dalam Sejarah* (Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka Kementerian Pelajaran Malaysia, 1974); Eyyüp Tuncer, “Malay Dünyasının İlk Mutasavvıf Şairi Hamza Fansûrî'nin İkan Tunggal Şiiri Bağlamında Vahdet-i Vücûd Anlayışı”, *İslam Tetkikleri Dergisi* 11/1 (2021), 267–290.

Malay dünyasında 1970’li yıllarda peyderpey varlık gösteren üniversiteler 2000’li yıllardan itibaren ciddi bir şekilde kurumsallaşarak hüviyet kazanmışlardır. Bu bağlamda tefsir alanında Endonezya, Malezya başta olmak üzere bu bölgelerde kaliteli, özgün ve önemli tezler kaleme alınmıştır.¹² Endonezya İslam Devlet Üniversiteleriyle meşhurdur. Ancak Malezya’da denilince akla ilk gelen saygın ve köklü kurumların başında Malaya Üniversitesi (Universiti Malaya) gelmektedir. Mezkûr üniversitenin tarihçesini kısaca şöyle aktarabiliriz:

“Malezya’da 1970’li yıllardan sonra tefsir çalışmalarını yakından ilgilendiren önemli gelişmeler yaşanmıştır. Nitekim Malezya Ulusal Üniversitesi’nin (Universiti Kebangsaan Malaysia) 18 Mayıs 1970’te; Malezya Uluslararası İslam Üniversitesi’nin (Universiti Islam Antarabangsa Malaysia) ise 23 Mayıs 1983’te kurulmaları neticesinde tefsir ile ilgili çalışmalar akademik alana taşınmıştır. Bunları daha sonra Malezya İslam Bilimleri Üniversitesi (Universiti Sains Islam Malaysia: 1998) gibi yükseköğrenim kurumları izlemiştir. Özellikle tez çalışmalarında belli bir konu üzerinde araştırma yapmanın zorunlu bir neticesi olarak konulu (tematik) tefsir çalışmalarında büyük bir artış görülmektedir. Malezya’nın en eski üniversitesi olarak bilinen Malaya Üniversitesi’nin (Universiti Malaya) bünyesinde 1959 yılında Jabatan Pengajian Islam’ın açılmasının semeresi 1980’li yıllardan sonra somut bir şekilde görülmüştür.”¹³

Malaya Üniversitesi günün şartlarına ve gerekliliklerine göre gelişim gösteren bir üniversite olmakla beraber kanaatimizce bazı eksik yönleri de bulunmaktadır. Örneğin ülkemizdeki gibi Malezya’da YÖK TEZ sistemi mevcut olmayıp tez çalışmalarına PDF şeklinde veya dijital ortamda erişmek zordur. Üniversitenin sitesindeki bütün tezlere erişim için sisteme üye olma ve üniversitenin sınırları içerisinde olma gibi kayıtlar mevcuttur. YÖK TEZ sistemini yetkililere anlattığımızda tezlerin bu şekilde erişime açık olmasına şaşırıldıklarını ifade etmemiz gerekir. Bunun için Malezya ziyaretimiz esnasında Malaya Üniversitesi’ndeki birçok öğretim elemanının yardım ve desteğiyle elinizde bulunan çalışma ortaya çıktı.¹⁴ Bu konuda şu bilgilere yer verilmiştir: “*UM Student’s Repository, açık erişimli bir dijital arşivdir ve Digital Scholarship and Information Commons’ın bir girişimidir. UM Öğrenci Deposu, UM’nin lisans ve lisansüstü öğrencileri tarafından üretilen tezleri içerir.*”

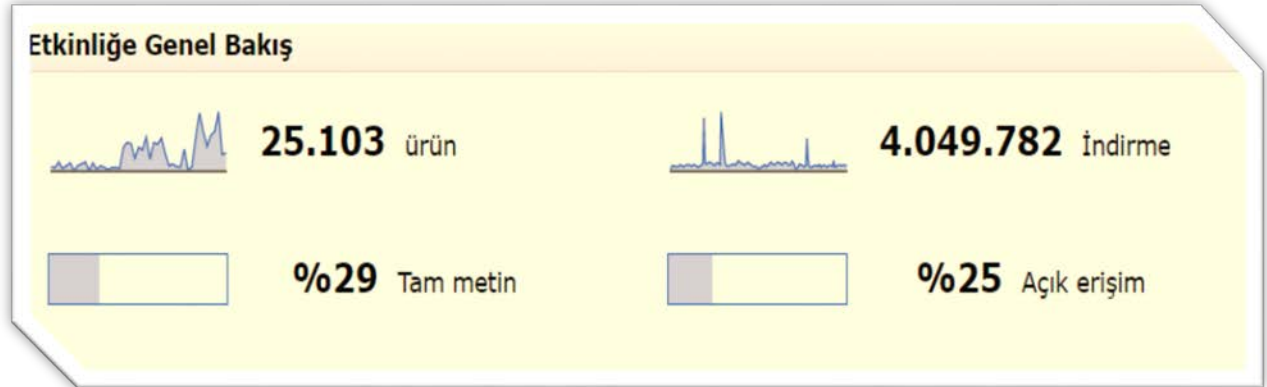
Hedef olarak şu maddelere dikkat çekilmiştir: a) Öğrencilerin çıktılarını belirli bir yerde bir araya getirmek. b) Öğrencilere kendi tezlerini hazırlarken, içeriklere göz atarak konulara, gereksinimlere ve düzene aşına olmalarına yardımcı olmak. c) Öğrencilerin, örneğin bir iş veya başka bir derece programına başvururken, kendi akademik çalışmalarını (eğer halka açıksa) sergilemelerine yardımcı olmak. d)

¹² Geniş bilgi için bk. Eyyüp Tuncer, *Endonezya’da Tefsir Çalışmaları ve Tefsir Ekolleri* (Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora, 2022).

¹³ Tuncer, *Malezya’da Tefsir Çalışmaları*, 216.

¹⁴ Bu hususta Malayca metinlerin anlaşılmasında yardımlarını esirgemeyen Eyyüp Tuncer’e, tez çalışmalarının temininde rehberlik eden Mustaffa Abdullah, Mustafa Behçet gibi birçok Malezyalı akademisyene teşekkür ederim.

Araştırma sonuçlarını halka sunarak genel olarak akademik topluluğa fayda sağlamak. Ancak kanaatimize göre erişim konusunda ciddi sorunlar mevcuttur. Bu konuda karşımıza şöyle bir veri çıkmaktadır:

Sistemin işlevselliğini somut veriler üzerinden değerlendirmek için “indirilenler”e bakmamız gerekir. Covid-19 sürecinde dijital ortama duyulan ihtiyacın etkisiyle 2020 yılından itibaren yükselen bir trendi görmekteyiz. Bu açıdan bakıldığında çeşitli amillere bağlı tezlere gösterilen ilginin artışta olduğunu açıkça ifade etmemiz mümkündür.

En çok indirilen tezlere ve en popüler/iyi yazarların listesi şu şekildedir:

EN ÇOK İNDİRİLEN ÖGELER		EN İYİ YAZARLAR		
1.	Kesultanan Melayu Melaka	167,902	1. Nor, Mohd Roslan Mohd	364,088
2.	Sunnah Nabi: realiti dan cabaran semasa	164,858	2. Suliaman, Ishak	199,003
3.	Perjuangan pemimpin tempatan menentang British	136,984	3. Nordin, Mardiana	167,902
4.	Theories of educational management and leadership: A review	64,228	4. Mohamed Hassan, Noraini	136,984
5.	Sejarah dan perkembangan pendidikan Islam di Malaysia	56,995	5. Wan Ali, Wan Zailan Kamaruddin	134,024
6.	Pembangunan masyarakat ke arah kesejahteraan berteraskan pembangunan insan	51,814	6. Mohd Yusoff, Mohd Yakub @ Zulkifli	78,668
7.	Sejarah kejatuhan Palestin dan kewujudan Israel	46,631	7. Hussin, S.	71,906
8.	Malayan Union dan Persekutuan 1948	43,031	8. Ramli, M.A.	69,977
9.	Pergerakan politik di Sarawak: Isu penyerahan Sarawak kepada British	39,318	9. Ghasemy, Majid	64,228
10.	Aliran al-Asy'ari dan al-Asy'ariyyah: perkembangan, pengaruh dan kesannya dalam dunia Islam dan alam Melayu	39,308	10. Mokhlis, Hazlie	61,002
			11. Othman, Wan Mohd Tarmizi Wan	56,995
			12. Mohamed, Roslan	51,814
			13. Ahmad, Khadher	45,088
			14. Mohd Rus, Ahmad Kamal Ariffin	44,114
			15. Ho, Hui Ling	39,318
			16. Bakar, Ab Halim Abu	35,663
			17. Illias, Hazlee Azil	35,109
			18. Saidur, Rahman	33,950

En çok indirilen ögeler içerisinde *Malakka Sultanlığı* ile ilgili çalışma ile *Peygamberin Sünneti* adlı çalışmalar açık ara ile ilk sıralarda yer almaktadır. Beşinci sırada *Malezya'da İslamî Eğitimin Tarihi ve Gelişimi*, onuncu sırada Eşârilik yirmi ikinci sırada Maturîdîlik ile alakalı ögeler bulunmaktadır. İlk ondaki ögelere bakıldığında siyasi muhtevayı içeren çalışmaların daha dikkat çekici olduğu görülmektedir. Bu tezlerin neden çok ilgi gördüğüne dair birkaç özet paylaşmamızın yararlı olacağını düşünmekteyiz:

a) *Kesultanan Melayu Melaka:*

“Tarih çalışmak sadece gerçekleri ezberleme süreci değildir. Tarih öğrenmenin, bilgi ve tarihsel gerçekleri hafıza yoluyla elde etme süreci olduğunu ifade bir görüş vardır. Öğrencilerin, öğretmen tarafından öğretilen veya kitaplardan okunan bilgileri ezberlemeleri ve hatırlamaları gerekir. Daha sonra öğrencilerin bilgileri hatırlamaları gerekir Tarih sadece hatırlanmakla kalmaz aynı zamanda anlaşılır. Öğrenciler anlama sürecinde öğrendiklerini, duyduklarını ve okuduklarını yeniden ifade edebilmeli, kelimeleri başka kelimelerle değiştirebilmeli (anlamı değiştirmeden) ve bir bilgiyi başka bir bilgi ile karşılaştırabilmelidir. En son tarih müfredatında (Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran-DSKP, bagi KSSM), tarih öğretimi ve öğreniminin tarihe duyarlı ve bilgili bir öğrenci yetiştirmesi beklenmektedir. Bilgi ayrıca içindeki olayları anlayarak ve takdir ederek onları gelecekteki zorluklarla yüzleşmeye hazırlayabilir. Bu nedenle sadece anlamak yeterli değildir, öğrencilerden üst düzeyde düşünebilmeleri de beklenir. Üst düzey düşünmede, yeni bilgi alan bir öğrenci, bilgiyi hafızasında depolayacak ve yeniden organize edecek ve birbiriyle ilişki kuracaktır. Daha sonra bu bilgi, bir hedefe ulaşmak veya başka bir duruma olası bir cevap almak için genişletilir. Ayrıca inançları belirleme, ne yapılması gerektiğini belirleme, yeni bir fikir, yeni bir proje veya sanatsal ifade üretme, beklentilerde bulunma ve rutin olmayan sorunları çözme gibi çeşitli amaçlara üst düzey düşünme yoluyla ulaşılabilir. Tarih, asil kişilik değerlerini ve vatandaşlık ruhunu beslemenin yanı sıra öğrencinin karakterinin gelişimine önem verir ve ulusal bilinç ve ülke sevgisi oluşturmak için tarihten dersler çıkarabilir.”

b) *Perjuangan Pemimpin Tempatan Menentang British*

“Yerel liderlerin İngilizlere karşı mücadelesine ilişkin tartışma, 2003 yılında Dewan Bahasa dan Pustaka tarafından yayınlanan Beşinci Form Tarih Ders Kitabı İkinci Bölüm’de yer almaktadır. Bu bölüm oldukça uzundur ve 27. sayfada başlayan ve 62. sayfada biten 35 sayfadır. “İkinci Dünya Savaşına Kadar Malezya’da Milliyetçilik” başlıklı bu bölüm, 2.1 Yerel Liderlerin İngilizlere Karşı Mücadelesi ve 2.2. İkinci Dünya Savaşına Kadar Milliyetçilik Hareketi olmak üzere iki alt başlığa sahiptir. 2.1 alt başlığı altında ayrıca 2.1.1 Direniş Nedenleri ve 2.1.2 Yerel Liderlerin Direniş Olayları olmak üzere iki alt başlık bulunmaktadır. Genel olarak, 2.1 alt başlığı, 29. sayfadan 44. sayfaya kadar olan İkinci Bölüm’den 16 sayfayı kapsar. Tartışma yalnızca yazılı biçimde değil, aynı zamanda şekil çizimleri, çizelgeler, haritalar

ve bilgi açıları şeklinde grafiklerle birlikte verilir. Bu nedenle, bu makalenin tartışması 2.1 alt başlığının içeriğini ve onun iki alt başlığını kapsamaya çalışacaktır. Tartışmanın odak noktası, 2.1.1 Direnişin Nedenleri alt başlığı üzerindedir. Bu makalenin sonunda, öğretmenlerin ek referanslar almasına yardımcı olmak için ilgili yazıları listeliyorum.”

c) Sejarah dan Perkembangan Pendidikan Islam di Malaysia

“İslam’da eğitimin amacı, bilgilendirmenin yanı sıra, ruhsal, fiziksel, duygusal, entelektüel ve sosyal gelişimde uyumlu bir Müslüman kişilik oluşturmaktır. Sadece iyi vatandaş yetiştirilmesi değil, dinî ve dünyevî hayat açısından tam bir beşeri mahsülün teşekkülünü de kapsar. Ayrıca İslam’ın öğretilerine dayalı eğitim, dünya ve ahiret hayatının ihtiyaçlarını karşılayabilecek salih insan (erdemli şahıs) yetiştirmeyi de amaçlamaktadır. Bu çalışmanın ana odak noktası, Malezya’daki İslami eğitim konusunun tarihi ve gelişimi hakkındadır. Aynı zamanda bilim adamlarının ve akademisyenlerin görüşlerinden eğitimin etimolojisine ve İslami eğitim tartışmasına da yer vermektedir. İslam’ın erken döneminde Malezya’da İslami eğitim konusunun gelişimi, Batı kolonizasyonu sırasındaki gelişim ve ülkenin bağımsızlığını kazanmasından sonra İslam’da eğitimin gelişimi üzerinde de tartışmalar yapılmaktadır.”

Kur’an ve tefsirle ilgili çalışma otuz yedinci sırada yer almaktadır.¹⁵ *Kemukjizatan Biologi dalam Al-Qur’an dari Perspektif Sains* (Bilimsel Açından Kuran’daki Biyolojik Mucizeler) adlı çalışma Kur’an’ın biyolojik açıdan mucizevi bir kitap olduğunu ifade etmektedir. Çalışmanın özeti şu şekildedir:

“Allah tarafından gönderilmiş bir kitap olarak Kur’an-ı Kerim’in şüphesiz pek çok benzersiz özelliği vardır. İnsan kullanımına faydalı olan çeşitli bilimsel disiplinlerde ayrıcalıklar içerir. Bunların arasında canlıların yapısını, işlevini, büyümesini, kökenini, evrimini ve dağılımını inceleyen biyoloji vardır. Biyoloji bilimi genel olarak anatomi, biyofizik, biyocoğrafya, biyokimya, deniz biyolojisi, moleküler biyoloji, hücre biyolojisi, botanik, biyoteknoloji, fizyoloji, mikrobiyoloji, paleontoloji, patoloji, viroloji ve zooloji gibi çeşitli alanlara ayrılır. Kuran’da biyoloji biliminin bu alanındaki bazı alanların bağlantısını gösteren bazı dolaylı işaretler vardır. Modern bilimin keşfi, bu kutsal kitapta belirtilen bazı konuların bilim açısından benzersizliğini başarıyla ortaya koymuştur. Bu çalışma, biyolojinin zikredilen çeşitli alanlarının bakış açısıyla açıklanan Kur’an ayetlerinden birkaç örnek sunmaktadır. Söz konusu cümle, araştırmacı tarafından yapılan bilimsel çalışmadan elde edilen bulgulara dayanarak tercüme edilmiş ve ardından yorumlanmıştır. Çalışmanın sonuçları, modern araştırmacıların yaptığı çalışmalar ve gözlemler sonucunda, biyoloji bilimindeki birçok alanın benzersizliğine işaret eden Allah tarafından indirilmiş birçok ayetin olduğunu göstermektedir.”

¹⁵ Bazı örnekler için bk. Hasan Bulut, “Dilbilimsel Açından Kur’an’da İ’caz (Örnekler Üzerinden Bir Değerlendirme)”, *Academic Knowledge* 1/1 (2018), 36–51.

2. MALAYA ÜNİVERSİTESİ'NDE LİSANSÜSTÜ PROGRAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

2.1. Nicelik Açısından Tez Çalışmaları

Malaya Üniversitesi bünyesinde geçmişten günümüze kadar tefsir alanında birçok tez çalışması yapılmıştır. Bu başlık altında ilk önce tezlerin isimleri, yazılış tarihleri ve yazarları liste hâlinde sunulacaktır. Ardından tasnif ve analiz kısmına geçilecektir.

No	YAZAR	KONU BAŞLIĞI	YIL
1.	Omar Sapinah	<i>Sikap Manusia dalam Menghadapi Al-Qur`An Sebagaimana yang Digambarkan Dalam Surah Al-Baqarah</i>	1990
2.	Sahran Rugayah	<i>Tinjauan mengenai kesihatan di dalam al-Qur'an dan al-sunnah</i>	1990
3.	J. Suyuthi Pulungan	<i>Prinsip-Prinsip Pemerintahan dalam Piagam Madinah Ditinjau dari Pandangan al-Quran</i>	1993
4.	Zulekha Yusoff	<i>Falsafah Alam Tabi'i dalam Islam: Satu Analisis Tentang Sains Menurut al-Quran</i>	1993
5.	Hasan Ahmad	<i>Penggunaan 'Man' di dalam al-Quran</i>	1994
6.	Rukiah Mohamad	<i>Pendidikan Keluarga Menurut Perspektif al-Quran</i>	1995
7.	Ismail Maimunah	<i>Kemahiran membaca al-Quran di kalangan pelajar tingkatan satu</i>	1995
8.	Bakar Emran	<i>Al-qira'at al-qur'aniyyat sebagai satu aspek fonologi Bahasa Arab</i>	1995
9.	Musa Makhtar	<i>Struktur bunyi bahasa al-Quran dan kaedah tilawahnya mengikut riwayat Hafas, Qalun, Warash dan Duri</i>	1995
10.	Norlaily Hj Hassan	<i>Kajian Mengenai Uslub al-Manhaj al-Lughawi dalam al-Quran</i>	1996
11.	Ismail Muhammad	<i>Kajian Asalib al-Insha dalam Surah Yusuf dan al-Kahfi</i>	1996
12.	Azhar Muhammad	<i>Penggunaan Gaya Bahasa Perumpamaan dalam al-</i>	1997

<i>Quran: Satu Analisis</i>			
13.	İsmail Yusuf	<i>*Tetâvvurü'd-dirâsât ve'l-müellefât fi't-tefsîr bi Mâlezyâ</i>	1997
14.	Muhd Najib Abdul Kadir	<i>Perumpamaan (al-Amthal) dalam al-Quran: Satu Kajian Khusus Mengenai Golongan Munafiq</i>	1998
15.	Amin Juriah	<i>Kemukjizatan Al-Quran dan sains</i>	1998
16.	Mohamed Helmi Sofi	<i>Uslub al-Taukid dalam al-Quran: Satu Analisis dalam Surah al-Baqarah</i>	1998
17.	Achmad Mubarak	<i>Konsep Nafs dalam al-Quran: Suatu Kajian Tentang Nafs Dengan Pendekatan Tafsir Maudhu'iy</i>	1998
18.	Kamarul Ariffin	<i>Konsep pendidikan di dalam surah Luqman dan kaitannya dengan kurikulum pendidikan Islam KBSM</i>	1998
19.	Sharifah Rodziah	<i>An analysis of two english language translations of the meaning of two surah of the Quran</i>	1999
20.	Reha Mustaf	<i>Konsep Masa dalam al-Quran: Satu Kajian dalam Juzuk Amma</i>	1999
21.	Mohd Sodri Abdullah	<i>Uslub Istifham dalam al-Quran</i>	1999
22.	Muhammad Farid Wajdi Tajudin	<i>Uslub Istifham dalam al-Quran: Satu Analisis dalam Surah al-Baqarat</i>	1999
23.	Ab Rahim Ibrahim	<i>Ketidakterusan Perintah dan Larangan dalam al-Quran: Kajian Terhadap Ayat-Ayat Hukum Surah al-Baqarat</i>	1999
24.	Sulaiman Abdul Hamid	<i>Analisis wacana tafsiran al-Quran :</i>	2000

<i>tumpuan surah al-Fatihah</i>			
25.	Fazila Adini	<i>Sistem rawatan pesakit mengikut al-quran dan sunnah</i>	2000
26.	Rumaizuddin	<i>Syeikh Muhammad al-Ghazali : pemikirannya dalam buku Kayfa nata'amal ma'a al-Qur'an</i>	2000
27.	Hassan Abdul Rahman	<i>Satu kajian penguasaan sebutan bahasa al-Quran di kalangan pelajar-pelajar sekolah menengah kebangsaan agama</i>	2000
28.	Haron Abdullah	<i>Makna tersirat di sebalik ayat tanya : satu kajian deskriptif dalam surah al-Naml</i>	2000
29.	Arpandi Ismail	<i>Kisah Nabi Nuh dalam al-Quran</i>	2001
30.	Abduhvahid	<i>Sebeb-i nüzûl</i>	2001
31.	Muhammad Arsyad Hj Abdul Majid	<i>Tempat Kembali Damir Ghaib di dalam al-Quran alKarim: Satu Kajian di dalam Surah al-An'am</i>	2001
32.	Mohd Nazmi Desa	<i>Analisis Tazkir dan Ta'nith Kata Kerja Untuk Pelaku Mu'annath Yang Sama di dalam al-Quran</i>	2001
33.	Yahya Rijaluddin	<i>Anatomi manusia dalam Kinayat al-Quran</i>	2001
34.	Mohamed, Zahazan	<i>Al-fasl dan al-wasl : satu analisis dalam surah al-mul</i>	2001
35.	Abu Zaki Ismail	<i>al-Khilafah al-Islamiah Menurut al-Quran: Satu Kajian Terhadap Kefahaman Masyarakat Islam di Kuala Lumpur</i>	2002
36.	RoZIA Hanis	<i>Penghayatan ajaran al-Qur'an dalam khidmat nasihat Pusat Pembangunan Keluarga Islam</i>	2002
37.	Mohd Fahmi	<i>Pengguguran kata dan ayat : satu analisis kemukjizatan al-Quran</i>	2002
38.	Abdullah Ab. Aziz	<i>Penggunaan huruf-huruf Muqatta'ah di awal surah</i>	2002

<i>dan kaitannya dengan kandungan surah al-Quran</i>			
39.	Ammar, Mohd. Zain	<i>Siri indeks Al-Quran Surah Al-Ikhlaas</i>	2002
40.	Herman	<i>Sistem siri indeks Al-Quran Surah Al-Fatihah</i>	2002
41.	Hanida Abdull Samat	<i>Pengurusan Kebajikan Anak Yatim di Pertubuhan Kebajikan Anak Yatim Malaysia (PEYATIM): Kajian Menurut Perspektif al-Quran</i>	2003
42.	Monika Abd Razak	<i>Gaya Hidup Sihat: Suatu Kajian Mengenai Pemakanan Menurut al-Quran dan Sains</i>	2003
43.	Asep Dandan Wildan	<i>Prinsip-Prinsip Komunikasi dalam al-Quran: Tumpuan Terhadap Surah al-Hujurat</i>	2003
44.	Fathiyah Mohd Fakhruddin	<i>Pembangunan Akhlak Remaja Menurut al-Quran: Kajian Tentang Pendekatannya Terhadap Pelajar Tingkatan Empat di Sekolah-Sekolah Menengah Di Ampang, Selangor Darul Ehsan.</i>	2003
45.	Muhammad Lukman Ibrahim	<i>Pendekatan Dakwah Surah al-Tawbah Terhadap Golongan Munafik</i>	2003
46.	Abd Ghani Abd Rahman	<i>Sejarah rasm al-Qura : tumpuan utama kepada Rasm Uthmani</i>	2003
47.	Abdull Samat, Hanida	<i>Pengurusan kebajikan anak yatim di Pertubuhan Kebajikan Anak Yatim Malaysia (PEYATIM) : kajian menurut perspektif al-Quran</i>	2003
48.	Abdullah Ab Rahman al-Qari	<i>Bacaan al-Qur'an menurut Qira'at Nafi' : kajian di Maahad Tahfiz al-Qur'an Pulai Chondong, Kelantan</i>	2003
49.	Faizah	<i>Teori kewujudan alam: satu kajian perbandingan di antara sains moden dan al-Qur'an</i>	2003
50.	Jilani Ben Touhami	<i>*The Arab modernists of the last three decades and the Qur'anic text : a critical study</i>	2003
51.	Azhar	<i>Penggunaan ism al-fa'il dan al-fi'l al-mudari di dalam al Quran : satu kajian Surah Yasin</i>	2003
52.	Baharuddin	<i>Penggunaan huruf Taukid dalam surah Yasin : satu</i>	2003

<i>analisis nahu Arab</i>			
53.	Muhammad Lukman	<i>Pendekatan dakwah surah al-Tawbah terhadap golongan munafik</i>	2003
54.	Abd Rahman	<i>Penggunaan kata kerja mudari' dalam Surah al-Anbiya' dari aspek binaan dan kala</i>	2003
55.	Ahmad Sukri	<i>Terjemahan surah al-Baqarah : analisis sintaksis dalam tafsir al-Azhar</i>	2003
56.	Firdaus	<i>Penggunaan ragam pasif Bahasa Arab : satu kajian dalam Surah Al'Imran</i>	2003
57.	Noor Lubis	<i>*Tercemetü me'âni'l-Kur'ân</i>	2004
58.	Jazilah Mansor	<i>Ayat-Ayat Kemasyarakatan dalam Surah al-Nisa: Tumpuan Kepada Pembinaan Keluarga Islam</i>	2004
59.	Ramzan Hj Hassan Zaini	<i>Konsep Amar Makruf Nahi Mungkar Menurut al-Quran: Kajian Perlaksanaanya di Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Kelantan (JAHEIK)</i>	2004
60.	Zamzam Atirah Md Zain	<i>al-Amthal dalam al-Quran: Kajian Terhadap Surah an-Nahl</i>	2004
61.	Huzaimah Wasoh	<i>Penggunaan Kata Kerja Madi dan Mudari dalam al-Quran al-Karim: Satu Analisis Semantik dalam Surah Ali Imran</i>	2004
62.	Sipol Barin Ramli	<i>Analisis Gaya Bahasa Doa: Satu Kajian Deskriptif</i>	2004
63.	Ahmad Puaad Abd Rahman	<i>Konsep Islah Menurut al-Quran: Suatu Kajian Terhadap Perlaksanaanya dalam Pertubuhan Jemaah Islah Malaysia (JIM)</i>	2004
64.	Zahidan	<i>Angka tujuh dalam al-Quran</i>	2004
65.	İsmail	<i>İsrâiliyyât (Musa-Hızır)</i>	2004
66.	Muhammed Tayyib	<i>İsrâiliyyât (Tefsirü nûri 'l-ihsân)</i>	2004
67.	Mardiana	<i>Penggunaan ayat al-Qur'an dalam bidang perubatan : kajian di Darussyifa', Bangi /</i>	2004

68.	Abdullah Bukhari	<i>Pemodenan dan pembaharuan dalam pengajian tafsir di kalangan orang Melayu : kajian ke arah pembinaan pengkalan data tafsir al-Quran</i>	2004
69.	Afifah	<i>Munasabah al-Qur'an : kajian penggunaan kata dasar al-'aql pada pengakhiran ayat al-Quran</i>	2004
70.	Nasahiddin	<i>Metodologi Al-Qur'an dalam menangani krisis moral dan penyakit sosial : satu kajian manhaj qurani dalam mengubati krisis moral dan penyakit sosial semasa</i>	2004
71.	Nurul Amali	<i>Kajian perlaksanaan pengajaran tilawah Al-Quran di sekolah menengah agama negeri</i>	2004
72.	Ban	<i>Belajar al-Quran dengan Tajwid</i>	2004
73.	Khairuddin	<i>Metodologi Ibn al-Jawzi dalam Nasikh dan Mansukh : kajian terhadap buku Nawasikh Al-Qur'an</i>	2004
74.	Abdunkarim	<i>A.Pengajian Al-Qur'an di kalangan pelajar-pelajar sekolah menengah agama di selatan Thai : suatu kajian di Madrasah Al-Rahmaniah</i>	2004
75.	Huzaimah	<i>Penggunaan kata kerja madi dan mudari' dalam al-Quran al-Karim : satu analisis semantik dalam surah al-Imran</i>	2004
76.	Nidzamuddin	<i>Program kelas al-Quran dan Fardu Ain (KAFA) di Kangar, Perlis : kajian keberkesanan dan masalahnya</i>	2004
77.	Hidayati	<i>Personaliti muslimah : kajian terhadap ayat 32 dan 33 surah Al-Ahzab</i>	2004
78.	Jazilah	<i>Ayat-ayat kemasyarakatan dalam surah Al-Nisa': tumpuan kepada pembinaan keluarga Islam</i>	2004
79.	Abdul Rashid	<i>* Tafsir al-Nasafi dan Tafsir al-Jalalayn : satu kajian perbandingan</i>	2004
80.	Desy	<i>Kelonggaran hukum bagi orang sakit dan musafir menurut Kitab Tafsir al-Manar</i>	2004

81.	Yasid	<i>Metode pentafsiran nas menurut Mutakallimin dan Ahnaf : satu analisis</i>	2004
82.	Khadijah	<i>* Interpretations of eternal tree (Shajarat al-Khuld) according to Christian scholars and Mufasssirun</i>	2004
83.	Sayyid Muhammad	<i>Tertîbü's-süver</i>	2004
84.	Mohamed Ayob	<i>Konsep Pendidikan Menurut al-Quran Dengan Menumpukan dalam Surah Yusuf</i>	2005
85.	Arifah Ayub	<i>Surah al-Nur: Kajian Pendekatan al-Quran dalam Mengatasi Gejala Sumbang Mahram</i>	2005
86.	Mohfd Arifham Abdul Rahman	<i>Doa Menurut al-Quran: Suatu Kajian Mengenai Kefahaman dan Penghayatannya di Kalangan Masyarakat di Wilayah Persekutuan, Kuala Lumpur</i>	2005
87.	Yahya	<i>Takwil dan kesannya kepada pengajian tafsir : analisis terhadap pemikiran Ibn Jarir Al-Tabari dalam mentafsir ayat-ayat Al-Qur'an</i>	2005
88.	Abdullah	<i>Sistem visualisasi Al-Quran menggunakan skema tilebars</i>	2005
89.	Mohd Arif (<i>Themescape quranic visualization</i>	2005
90.	Zuharyati	<i>Ayat-ayat Makki : kajian dari perspektif Al-Tarbiyyah Al-Harakiyyah</i>	2005
91.	Hayrûnnisa	<i>Îsrâiliyyât (Misa Kîssası)</i>	2005
92.	Abdulkarim	<i>*Eserü'z-zamân 'ala'l-müfessirîn (Taberî-Reşid Rıza)</i>	2005
93.	Abu Bakir	<i>*Me'âlimü't-tenzîl, Begavî</i>	2005
94.	Omar Abdulhafiz	<i>*Âfâku't-te'âyüşi'l-hazârî fî dav' sûreti'l-Mâide</i>	2006
95.	Mazlan Ibrahim	<i>*Tefsîrü'l-Kur'an (Tafsir Harian, Nasution)</i>	2006
96.	Abdulvahid	<i>*et-Tefsîrü'l-mevzû'î</i>	2006
97.	Mustaffa Abdullah	<i>*Muhammed Reşid Rızâ, Tefsîrü'l-menâr</i>	2006

98.	Muhammad Zaini	<i>et-Terbiyetü'l-İslâmiyye (Alak Sûresi)</i>	2006
99.	Hüsna Husain	<i>Tezvîrü'l-Kur'ân (Müslimûn Sûresi)</i>	2006
100.	Hajarul Bahti Zakaria	<i>Isu-Isu Kewanitaan dalam Surah al-Nisa': Kajian Terhadap Kitab al-Jami' li Ahkam al-Quran Oleh al-Qurthubi</i>	2006
101.	Abd. Wahid	<i>Hamba Abdi Menurut al-Quran: Kajian Tafsir Maudu'i</i>	2006
102.	Nabiroh Kassim	<i>Kisah Nabi Musa dan Firaun di dalam al-Quran: Aplikasinya Di dalam Pendidikan Islam</i>	2006
103.	Deddy Ilyas	<i>Penggunaan Perkataan al-Insan dalam al-Quran: Kajian Dari Sudut I'Jazul Quran</i>	2006
104.	Masruhan Kyai Choteb	<i>Jihad dalam al-Quran Menurut Nahdatul Ulama (NU) dan Muhammadiyah: Satu Kajian Perbandingan.</i>	2006
105.	Salihah Abdullah	<i>al-Tabarruj Menurut al-Quran dan al-Sunnah: Suatu Kajian Mengenai Kefahamannya di Kalangan Guru Guru Wanita Di Kota Bharu, Kelantan</i>	2006
106.	Thoriqul Haq	<i>Konsep Makna Allah dalam al-Quran: Satu Analisis Semantik</i>	2006
107.	Syazali Effendy A. Wahab	<i>Anatomi Manusia dalam Uslub Majaz Mursal: Satu Kajian dalam al-Quran</i>	2006
108.	Sayyid Lari	<i>*Hasbî Siddikî, Tefsîrû'n-nûr</i>	2007
109.	Abd. Rahim	<i>Letâifü'l-işârât, Kuşeyrî</i>	2007
110.	Tri Handayani	<i>Konsep al-Qiwamah dalam al-Quran: Kajian Terhadap Surah al-Nisa</i>	2007
111.	Fikri Mahmud	<i>Pandangan Islam Terhadap Keganasan: Analisis Konsep Jihad dalam al-Quran dan al-Sunnah Serta Gerakan Islam</i>	2007

112.	Usman Muhiid	<i>Prinsip Toleransi Beragama dalam al-Quran: Kajian Terhadap Surah al-Mumtahinah</i>	2008
113.	Nurjannah	<i>al-Kufr Bi al-Ni'mat Menurut al-Quran</i>	2008
114.	Satiful Bahari Mamat	<i>Konsep Syahid dalam al-Quran Menurut Psiko Spiritual Islam</i>	2008
115.	Muhammad Ulin Nuha	<i>Hubungkait Antara Solat dan Zakat dalam Ayat-Ayat al-Quran: Kajian Daripada Perspektif I'jaz al-Quran</i>	2008
116.	Azwir	<i>Penggunaan 'Ma' dan 'Man' al-Mausul dalam al-Quran</i>	2008
117.	Mohd Nazmi Desa	<i>Gaya Bahasa I'tirad di dalam al-Quran: Satu Analisis dalam Surah Al-Baqarat</i>	2008
118.		<i>Najjah Salwa (2008) Ism fi'l dalam Al-Quran : satu kajian sintaksis</i>	
119.	Ibrahim Muhammad Tawfiq	<i>الفلاح في القرآن: دراسة موضوعية</i>	2009
120.	Munirah Abd Razzak	<i>Sains Kesihatan Menurut al-Quran dan al-Sunnah: Suatu Kajian</i>	2009
121.	Aunur Rafiq	<i>Perdamaian Menurut Perspektif Quran: Analisis Tentang Hubungannya Dengan Piagam Madinah</i>	2009
122.	Mohd Sharani	<i>Perbezaan qira'at tujuh dalam Surah al-An'am : satu kajian dari segi morfologi</i>	2009
123.	Mustafa Reha	<i>Peranan qarinat dalam pemahaman makna al-Qur'an : satu analisis dalam Surah Al 'Imran</i>	2009
124.	Alzomi Hussein Ali Omar	<i>Tarikh Bani Isra'il fi 'ahd Talut : dirasah mawdu'iyah tahliliyah min khilal al-Qur'an al-karim</i>	2009
125.	Muhammad Arsyad	<i>Terjemahan Arab-Melayu dari sudut makna</i>	2009

<i>pengkhususan : satu analisis pendepanan dalam Surah al-Baqarat</i>			
126.	Hanifah Sazali	<i>Pendidikan Awal Kanak-Kanak Menurut al-Quran</i>	2010
127.	Nor Hanani Mohd Noor	<i>Peranan Wanita dalam Dakwah Mengikut Perspektif al-Quran: Kajian Surah Ali 'Imran</i>	2010
128.	Zainal Arifin	<i>Konsep Rahmat Allah dalam al-Quran: Suatu Analisis dari Perspektif Pemikiran Islam</i>	2010
129.	Azhari Hamzah	<i>Analisis Gaya Bahasa Pujian dan Celaan dalam al- Quran</i>	2010
130.	Nofri Yeni	<i>Struktur al-Idafat dalam al-Quran al-Karim: Kajian dalam Surah al-An'am</i>	2010
131.	Che Ku Abdullah	<i>Maf'ulat dalam Bahasa Arab : satu analisis dalam surah Yasin</i>	2010
132.	Haji Husin	<i>Wacana cerita dalam al-Qur'an : satu kajian dalam Surah al-Kahf</i>	2010
133.	Akbar Ali	<i>Pentafsiran ayat-ayat mawarith menurut H. Munawir Sjadzali /</i>	2010
134.	Nor Azlida	<i>Metodologi pentafsiran Sheikh Muhammad Idris al- Marbawi dalam kitab Tafsir Quran Marbawi</i>	2010
135.	Hajir 'Amr Khalifah	<i>Marwiyat Jabir bin Zayd wa-al-Hasan al-Basri fi al- tafsir : dirasah wa-tahlil</i>	2010
136.	Saifullah	<i>*Masalah penterjemahan kolokasi bahasa Arab ke bahasa Melayu : satu kajian teks tafsir</i>	2010
137.	Abd Hamid	<i>Surah Yasin: Kajian perbandingan antara Qira'at Nafi dan Qira'at Asim riwayat Hafis</i>	2010
138.	Al-Muslim	<i>Perbezaan baris i'rab dan kesannya dalam qira'at : satu kajian dalam Surah Al-Baqarah</i>	2010

139.	Faridah	<i>Tasybih dalam Surah al-Baqarah : satu analisis balaghah</i>	2010
140.	Abd Ghani	<i>Analisis sintaksis gaya bahasa penafian dalam Surah al-An`am</i>	2010
141.	Syed Nazir	<i>Analisis gaya syart dalam Surah Al-Isra'</i>	2010
142.	Ahmad Nazri	<i>Tafsiran ayat-ayat sifat : perbandingan antara Fakhr al-Din al-Razi dan Ibn Taymiyyah</i>	2010
143.	Muhammad Sulayman Ahdal	<i>منهج القرآن التربوي في التعامل مع الشهوة الجنسية</i>	2011
144.	Ahmed Ali Abdullah	<i>النفاق وأفته على المجتمع الإسلامي المعاصر في ضوء القرآن</i>	2011
145.	Syamruddin Nasution	<i>Pernikahan Antara Agama dalam al-Quran: Kajian Perbandingan Antara Tafsir al-Azhar dan Tafsir al-Misbah</i>	2011
146.	Mohd Fazali	<i>Sumbangan Abd Aziz bin Abd Salam dalam pengajian tafsir : tumpuan terhadap al-Bayan pada ta'wil ayat-ayat al-Qur'an</i>	2011
147.	Taher Ahmed Mohammed	<i>al-Malamih al-da'wiyah fi qissah Musa ma'a fir'aun fi al-Qur'an al-karim</i>	2011
148.	Zamri	<i>Kaedah pendalilan berasaskan al-Quran : kajian tentang penggunaannya dalam fatwa-fatwa negeri Perak 1994-2010</i>	2011
149.	Muhamad Fadlly	<i>Pengajian al-Quran dalam kalangan golongan kelas menengah : tumpuan kajian di masjid-masjid terpilih di Kuantan, Pahang</i>	2011
150.	Jali Hasan	<i>Analisis Hadith riwayat Ibnu Abbas dalam Tafsir ayat al-ahkam min al-Quran oleh Muhammad 'Ali al-Sabuni</i>	2011
151.	Omar Mohamed A.	<i>al-Zira'ah fi al-Qur'an al-karim</i>	2011

152.	Raja Yusof	<i>Information visualization with vocabulary tracking for word recognition in Qur'anic verses</i>	2011
153.	Zuraini	<i>Metodologi tafsir ayat hukum oleh al-Shirbini dalam kitab al-Siraj al-munir : kajian terhadap Surah al-Nur</i>	2011
154.	Salmah	<i>Konsep al-jaza' terhadap kaum yang ingkar dalam Surah Ali-'Imran</i>	2011
155.	Che Ali	<i>Penggunaan muftada'nakirat dan khabar ma'rifat dalam bahasa arab : Satu analisis dalam surah Al-Baqarah</i>	2011
156.	Mohd.Isa	<i>Pembinaan dan penilaian modul pengajaran pola ayat Bahasa Arab</i>	2011
157.	Mohd Sukki Othman	<i>al-Aamthal Bi al-Hayawan dalam al-Quran</i>	2011
158.	Zahazan Mohamed	<i>*Gaya Bahasa Pengulangan dalam al-Quran: Satu Kajian dalam Surah al-Rahman</i>	2011
159.	Wan Rohani Wan Mokhtar	<i>Penggunaan Uslub Khabari dalam al-Quran: Kajian Terhadap Surah Yasin</i>	2012
160.	Mohamed Sulthan Mohamed	<i>The rhetoric aspects in Al-Qur'an as interpreted by Al-Zamakhshariyy in Al-Kashshaf</i>	2012
161.	Mat Taib	<i>*Pemilihan perkataan dan struktur morfologi dalam surah Al-Fatihah</i>	2012
162.	Mohammad Arif	<i>Aliran tafsir di Indonesia : kajian perbandingan di antara al-Furqan fi tafsir al-Qur'an karya A. Hassan dan al-Ibriz lima'rifat tafsir al-Qur'an al-'aziz karya Kh. Bisri Mustofa</i>	2012
163.	Mustafa	<i>Tanda WAQF dalam Al-Quran Al-Karim : analisis surah Al-Kahfi berdasarkan Rasm Uthmani</i>	2012
164.	Abdulmajid Abdullah	<i>Huquq al-Nabi salla Allah 'alayh wa-sallam min manzur Qur'ani</i>	2012

165.	Sulthan Mohamed	<i>The rhetoric aspects in Al-Qur'an as interpreted by Al-Zamakhshariyy in Al-Kashshaf</i>	2012
166.	Norazamudin	<i>*Analisis struktur ayat dalam Surah Maryam : satu kajian i'jaz al-Qur'an</i>	2012
167.	Wan Mokhtar	<i>Penggunaan uslub khabari dalam Al-Quran: Kajian terhadap Surah Yasin</i>	2012
168.	Badaruddin	<i>Kajian Hadith dalam kitab tafsir Marah Labid karya Syeikh Nawawi al-Bantani : tumpuan kepada Surah al-Baqarah</i>	2012
169.	Yusro Ibrahim Elrufae	<i>Emotional Intelligence In The Holy Quran: A Thematic Study</i>	2013
170.	Siti Sarah Izham	<i>Uslub Metafora dalam al-Quran: Kajian Terhadap Surah al-Kahfi</i>	2013
171.	Abdullah Hamzah	<i>Konsep Bidadari dalam al-Quran al-Karim: Satu Analisis Balaghah</i>	2013
172.	Omar Nida	<i>*Translating Qur'anic vocative sentences into English : a rhetorical study</i>	2013
173.	Subhi	<i>Terjemahan surah Al-Qiyamah ke Bahasa Melayu: Satu analisis perbandingan</i>	2013
174.	Mohamed	<i>Penggunaan implisit Maful Bih dalam surah Al-baqarah: Satu kajian sintaksis</i>	2013
175.	Shahriman	<i>Analisis al-Nabr dalam Surah 'Abasa</i>	2013
176.	Nokman	<i>Terjemahan makna perintah dalam Surah Al-Baqarah: Analisis perbandingan antara terjemahan tafsir Fi Zilal Al-Quran dengan tafsir pimpinan Ar-Rahman</i>	2013
177.	Sukhairu	<i>Al-qira'at al-mutawatirah dan kesannya terhadap pentafsiran Al-Qur'an : kajian terhadap kitab Marah Labid li Kashf Ma'na Al-Qur'an al-Majid karangan Nawawi al-Bantani tumpuan terhadap Surah al-Baqarah</i>	2013

178.	Nurul Hidayah	<i>Kitaran hidup bintang : kajian komparatif antara tafsiran Al-Quran dan teori saintifik</i>	2013
179.	Abu Alhassan	<i>Emotional intelligence in the Holy Quran: Athematic study</i>	2013
180.	Abdullah	<i>Konsep bidadari dalam Al-Quran Al-Karim : satu analisis balaghah</i>	2013
181.	Mohammed Jailani	<i>Konsep al-badi' dalam Bahasa Arab : analisis al-tibaq dalam al-Quran al-karim</i>	2013
182.	Abubakar Sani	<i>al-Da'wah wa-'allaqatuha bi-ma'alim al-wasaya al-Qur'aniyah fi awa'il suratay al-Muzammil wa-al-Mudaththir</i>	2013
183.	Siti Sarah	<i>Uslub metafora dalam al-Qur'an : kajian terhadap Surah al-Kahfi</i>	2013
184.	Muhammad Rusydi	<i>Tafsir bi al-Ra'y : kajian terhadap pemikiran Shaykh Muhammad Al-Ghazali dalam kitab Al-Mahawir al-Khamsah li al-Qur'an al-Karim</i>	2013
185.	Basir	<i>Keberkesanan teknik Al-Baghdadi dalam pembelajaran Al-Quran di Malaysia</i>	2013
186.	Israa Ghanim Ahmed	<i>A linguistic study of sūrat Al-fatīḥat and Al-baqarat in the poetic book: "Tafsir fi ulum al-tafsir" by Badr Al-Din Al-Ghazziyy</i>	2014
187.	Mohd Yunus	<i>*Semantic query translation for Quran content retrieval</i>	2014
188.	Noor Fazilah	<i>Pengurusan Bencana Gempa Bumi Menurut Perspektif al-Quran dan Sains Moden</i>	2014
189.	Siti Aziah Md Saaban	<i>Metode Targhib dan Tarhib Menurut al-Quran: Aplikasi dalam Pengajaran dan Pembelajaran Guru Pendidikan Islam di Shah Alam</i>	2014
190.	Siti Norfariza	<i>Penganjuran pertandingan Tilawah al-Quran Peringkat Antarabangsa di Malaysia</i>	2014
191.	Jamaluddin	<i>Pengajian tafsir al-jalalayn dan pengaruhnya di</i>	2014

<i>dayah tradisional kabupaten Aceh Besar</i>			
192.	Ahmad Bazli	<i>Terjemahan makna Ayat Kawniyyat dalam terjemahan Al-Qur'an bahasa Melayu : analisis berdasarkan Tafsir 'Ilmi</i>	2014
193.	Muhammad	<i>Tafsir aliran pembaharuan di Indonesia : kajian perbandingan antara Tafsir al-Azhar oleh Hamka dan Tafsir al-Misbah oleh M. Quraish Shihab</i>	2014
194.	Abdulroseh	<i>Pengajian Al-Qur'an sekolah rendah Islam swasta di Kota Bharu, Kelantan : kajian terhadap perlaksanaannya</i>	2014
195.	Siti Aziah	<i>Metode targhib dan tarhib menurut Al-Quran : aplikasi dalam pengajaran dan pembelajaran guru pendidikan Islam di Shah Alam</i>	2014
196.	Norsyida	<i>Kaedah bacaan Al-Quran teknik Iqra' dan Al-Baghdadi di Kuala Lumpur : kajian perbandingan</i>	2014
197.	Zainorah Kadri	<i>*Elemen Pemikiran Kritis Menurut Perspektif al-Quran Kajian Surah al-Rum</i>	2015
198.	Mohd Sabra Mohd Asri	<i>al-Insan dan Perkataan Berhampiran Makna Dengannya dalam al-Quran al-Karim: Satu Kajian Leksilogi</i>	2015
199.	Saipol Barin Ramli	<i>Istilah Tumbuh-Tumbuhan dalam al-Quran al-Karim: Kajian Leksikografi dan Analisis Wacana Bahasa Arab</i>	2015
200.	Aisyah Dollah	<i>Kaedah pentakwilan Al-Qur'an: Kajian perbandingan antara Al-Maturid dan Al-Tabari</i>	2015
201.	Ramli Saipolbarin	<i>Istilah tumbuh-tumbuhan dalam Al-Qur'an Al-Karim: kajian leksikografi dan analisis wacana Bahasa Arab</i>	2015
202.	Yousefi	<i>Peaceful co-existence in the light of holy Qur'an: A case study of christians living in Kuala Lumpur</i>	2015
203.	Ab. Rahman	<i>Sumbangan 'Abd Al-Majid Al-Zindani dalam bidang Al-I'Jaz Al-'Ilmi : Kajian terhadap kitab Ta'sil Al-</i>	2015

<i>I'Jaz Al-'Imi fi Al-Qur'an Wa Al-Sunnah</i>			
204.	Amiratul Munirah	<i>Pemikiran Ahmad Mustafa al-Maraghi dalam tafsir al-Maraghi dan pengaruhnya terhadap pengajian tafsir di Malaysia</i>	2015
205.	Ikkal Zahin	<i>*Analisis ta'rif dan tankir dari perspektif ilmu ma'ani dalam surah Al-Ahzab</i>	2015
206.	Abdullah	<i>* Kaedah pentakwilan Al-Qur'an: Kajian perbandingan antara Al-Maturidi(M:944) dan Al-Tabari(M:923)</i>	2015
207.	M. Salih	<i>*The philosophy argument in proving validity of Al-Qur'an: Thematic analysis on the thought of Said Al-Nursi</i>	2015
208.	Mohamad Khairudin	<i>Pengamalan pemberian ganjaran dan hukuman dalam penghafazan Al-Quran daripada perspektif sains kelakuan dan tradisi Islam</i>	2015
209.	Zainora	<i>Penilaian pelaksanaan kurikulum qiraat di Darul Quran dan ma'ahad tahfiz Al-Qur'an di Malaysia</i>	2015
210.	Nordin	<i>Analisis sintaksis penggunaan partikel ma dalam Surah At-Taubah</i>	2015
211.	Mukhlis	<i>Analisis gender kata nama dalam surah Al-Shams</i>	2015
212.	Tabsyirah	<i>Kedudukan Wanita Menurut al-Quran: Kajian Terhadap Bias Gender di Banda Ache</i>	2016
213.	Selamat Amir	<i>Elemen Saintifik dalam al-Quran: Analisis Terhadap Tafsir al-Sha'rawi Karangan Muhammad Mutawalli al-Sha'rawi</i>	2016
214.	Khairussaadah Wahid	<i>Kajian Perbandingan Pentafsiran Tentang Planet dalam al-Quran dan Astronomi Moden</i>	2016
215.	Mohd Nasir Ripin	<i>Kisah Anbiya dalam al-Quran: Kajian Perspektif Pembangunan Modal Insan Berasaskan Keusahawanan</i>	2016
216.	M. Riza Muarrif	<i>Konsep Penerapan Amar Makruf Nahi Mungkar</i>	2016

		<i>Menurut al-Quran: Kajian Pelaksanaan Oleh Front Pembela Islam (FPI) Di Banda Aceh, Indonesia.</i>	
217.	Musfirah	<i>Amalan Nazar Masyarakat Aceh Besar, Indonesia: Kajian Perbandingan Dengan Nazar Ibu Maryam dalam al-Quran</i>	2016
218.	Wan Mohd al-Hafiz Mustapa	<i>Dilalah Huruf dan Sifat: Kajian Terhadap Perkataan Fara'id dalam al-Quran</i>	2016
219.	Nurul Atiqah Razali	<i>Kajian Perbandingan Konsep Kemaksuman Nabi dan Rasul dalam al-Quran dan Bible</i>	2016
220.	Norasid	<i>*Konsep modal insan rabbani menurut al-Quran: Analisis pemikiran sa'id hawwa dalam al-Asas fi al-Tafsir</i>	2016
221.	Haracic	<i>* The educational aspects of social change in Qur'an: A study on the efforts of Mahmad Handzic in Bosnia</i>	2016
222.	Firdaus Sulaiman	<i>*Tafsir sufi: Kajian analitikal Terhadap kitab tafsira al-Bahr al-Madid fi tafsir al-Quran al-Majid oleh Ibn 'Ajibah</i>	2016
223.	Mohd Hisyam	<i>*Keserasian Fasilah Al-Qur'an: Kajian dari aspek ilmu munasabat</i>	2016
224.	Ripin	<i>* Kisah anbiya' dalam al-Quran: Kajian perspektif pembangunan modal insan berasaskan keusahawanan /</i>	
225.	Zulkiflee Haron	<i>*Konsep Al-Shifā' dalam Al-Qur'an: Kajian terhadap metode rawatan Ibn Qayyim Al-jawziyyah</i>	2016
226.	Edward Maofur	<i>*Ayat Al-Qur'an mengenai hak asasi manusia: Kajian analisis terhadap pentafsiran golongan Muslim Liberal di Indonesia</i>	2017
227.	Abu Zaki Ismail	<i>*Mukjizat bilangan dalam al-Quran: Kajian perbandingan antara Bassam Nihad Jarrar dan 'Abd al-Da'im al-Kahil</i>	2017

228.	Iman Kanani	<i>*Thematical 'Irfany exegesis of the Quran by Abu Al-Fadl Rashid al-Din al-Maybudi in Kasf al-Asrar Wa 'Uddat al-Abrar</i>	2017
229.	Crimsh	<i>Analysis of the calligraphy design on selected Quranic phrases in the Blue Mosque Malaysia</i>	2017
230.	Ataya	<i>* Quranic approaches in moral education: Curriculum for Islamic education at the secondary level in the West Bank Palestine as a case study</i>	2017
231.	Darojat	<i>*Al-Baqillani's thoughts on selected theological issues of the Qur'an</i>	2017
232.	Omar	<i>*Pengajian Tarannum al-Quran di Terengganu dari tahun 1960-2013: Kajian terhadap metodologi pengajaran Rogayah Binti Sulong</i>	2017
233.	Ishak	<i>* Pemikiran jemaat Ahmadiyyah dalam The holy Qur'an with translation and commentary in Indonesia: Kajian terhadap Mirza Basyiruddin Mahmud Ahmad dan pengaruhnya di Sumatera Utara</i>	2017
234.	Mahyudin Daud	<i>*Pendalilan berasaskan Ayat Al-Ahkam dalam penghujahan hukum Islam semasa: kajian perbandingan di antara fatwa Malaysia dan Brunei Darussalam</i>	2017
235.	Mohd Razali	<i>Qiraat mutawatir dan kesannya kepada hukum fiqh</i>	2017
236.	Salih Muhamadi	<i>*Manuscripts al-Taysir Fi al-Tafsir by Abu al-Barakat Muhammad Badr al-Din al-Ghazzi: A study on surah al-Fatihah and the opening of surah al-Baqarah</i>	2018
237.	Abdelrahman Monis	<i>The agricultural system in the holy Quran and its effects on development: Al-Ittifaq foundation in Indonesia as a case study</i>	2018
238.	Abd Rahman Rohaily	<i>*Retorik al-Mujadalah dalam dakwah: Kajian terhadap kisah Nabi Ibrahim a.s. didalam al-Quran</i>	2018
239.	Nurul Zakirah	<i>Analisis prinsip tadabbur: Qawa'Id al-Tadabbur al-Amthal dan aplikasinya dalam tafsir ma'arij al-</i>	2018

<i>Tafakkur wa daqa'iq al-Tadabbur</i>			
240.	Monis	<i>The agricultural system in the holy Quran and its effects on development: Al-Ittifaq foundation in Indonesia as a case study</i>	2018
241.	Nasser Hazea	<i>*Qurra' and Mufasssirun opinions on the Wuquf al-Ta'anuq in the holy Quran and its indication on the meaning: A fundamental inductive study</i>	2018
242.	Adam	<i>Konsep al-Ittijah al-Hida'i dalam pemahaman al-Quran: Kajian terhadap pemikiran Taha Jabir al-'Alwani dalam kitab Ma'Alim fi al-Manhaj al-Qur'ani /</i>	2018
243.	Ramli	<i>Kaedah hafazan al-Quran dan keberkesanannya dalam kalangan pelajar perempuan: Kajian di Maahad Tahfiz Sains Tanah Merah, Kelantan</i>	2018
244.	Ghazali	<i>* Tafsir ayat dan istinbat hukum Imam al-Syafie serta pengamalannya dalam masyarakat Islam di Malaysia</i>	2018
245.	Harith	<i>*Pengajian taranum al-Quran di Institut Pendidikan Guru Malaysia (IPG)</i>	2018
246.	Ahmed Saif	<i>(2018) Thinking and its development approaches: The 2nd third of al-Quran al-Karim as a case study</i>	2018
247.	Nuei	<i>* Apostasy from a Qur'anic and Hadith perspective: A study among converted Iranian in Malaysia</i>	2018
248.	Mohammed Fadul	<i>* The Nigerian Quranic exegesis methodology: A comparative study between Radd al-Adhan Ila Ma'Ani al- Qur'an by Abu Bakr Mahmud Jumi and Diya' al-Ta'wil Fi Ma'Ani al-Tanzil by Abdullah bin Fudy</i>	2018
249.	Hocini	<i>* The milestones of Qur'anic methodology in human and civilization development: An analytical comparative study on Fi Zilal al-Quran and al-Tahrir wa al-Tanwir</i>	2018
250.	Tumiran	<i>* Kesan terapi praktikal ibadah Ramadhan dan</i>	2018

		<i>rangsangan auditori menggunakan surah al Quran terpilih terhadap gangguan tidur kanak-kanak autistik</i>	
251.	Azmi	<i>* Analisis terhadap manuskrip al-Quran Terengganu IAMM</i>	2018
252.	Ann Surina	<i>*Analisis gaya bahasa pengkhususan dalam Surah Hud</i>	2018
253.	Mohamed Amine Hocini	<i>The milestones of Qur'anic methodology in human and civilization development: An analytical comparative study on Fi Zilal al-Quran and al-Tahrir wa al-Tanwir</i>	2018
254.	Mohamed Elassal	<i>*The contemporary of modernist school of thought in reading the Quranic text: A critical analysis of al- Jaliy Fi al Tafsir by Abu Yaarob al-Marzouqi</i>	2019
255.	Khalid İsa	<i>Metodologi tarannum al-Quran menurut bacaan Mustafa Ismail dan pengaruhnya di Malaysia</i>	2019

1.2. Tez Çalışmalarının Tasnifi ve Analizi

1956-2022 yılları arasında bütün alanlarda 11980 adet tez çalışması yapılmıştır. İslami ilimler sahasında 1116 farklı çalışma yapılmıştır.

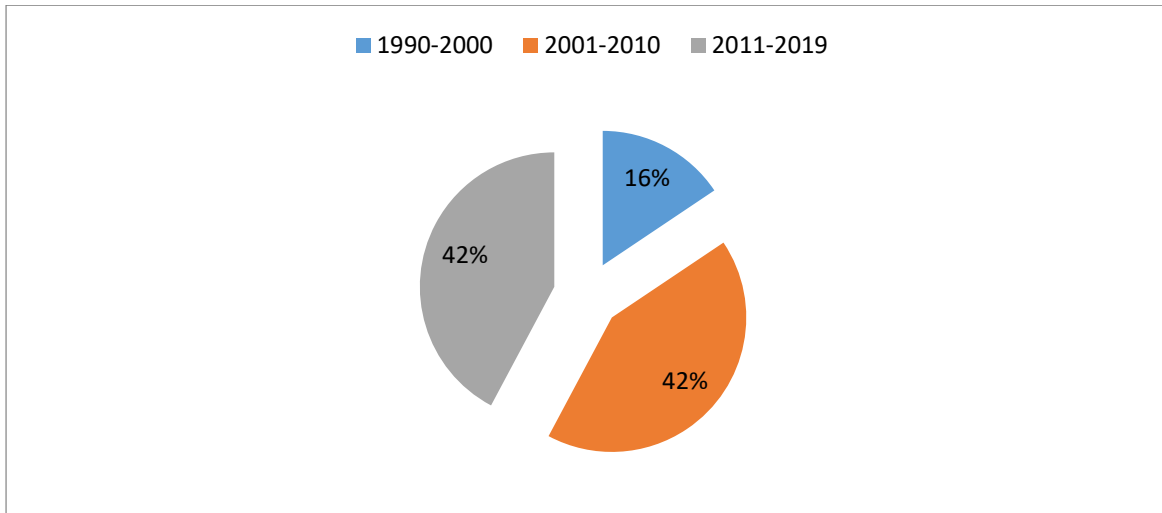
- Üniversite (11812)
 - İslami İlimler Akademisi (1116)
 - Kur'an-ı Kerim ve Hadis Bölümü (101)
 - Akide ve İslam Düşüncesi Bölümü (91)
 - Dakwah ve İnsani Gelişme Bölümü (51)
 - Fıkıh ve Usul İlmi (113)
 - İslami Eğitim Programı Bölümü (1)
 - İslam Tarihi ve Medeniyeti Bölümü (65)
 - Siasah Syariyyah Bölümü (30)
 - Suriye ve Ekonomi Bölümü (65)
 - Syariah & Hukuk Bölümü (53)
 - Syariah ve Yönetim Bölümü (26)

- Malay Çalışmaları Akademisi (101)
 - Jabatan Bahasa Melayu (4)
 - Jabatan Kesenian Melayu (1)
 - Jabatan Kesusasteraan Melayu (6)
 - Jabatan Linguistik Melayu (4)
- Asya-Avrupa Enstitüsü (17)
- Kültür Merkezi (145)
- Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi (1003)
 - Antropoloji ve Sosyoloji Bölümü (553)
 - Çin Çalışmaları Bölümü (5)
 - Doğu Asya Çalışmaları Bölümü (5)
 - İngilizce Bölümü (23)
 - Coğrafya Bölümü (11)
 - Tarih Bölümü (49)
 - Hint Çalışmaları Bölümü (11)
 - Uluslararası ve Stratejik Çalışmalar Bölümü (15)
 - Medya Çalışmaları Bölümü (54)
 - Sosyal Yönetim ve Adalet Bölümü (3)
 - Güneydoğu Asya Çalışmaları Bölümü (12)
 - Şehircilik ve Planlama Bölümü (1)
- Yapılı Çevre Fakültesi (124)
- İşletme ve Muhasebe Fakültesi (662)
 - İş Politikası ve Stratejisi Bölümü (31)
 - Finans ve Bankacılık Bölümü (31)
 - Mali Muhasebe ve Denetim Bölümü (6)
 - Yönetim Muhasebesi ve Vergilendirme Bölümü (10)
 - Pazarlama Bölümü (1)
 - Operasyon ve Yönetim Bilgi Sistemleri (23)
- Bilgisayar Bilimleri ve Bilgi Teknolojileri Fakültesi (1428)
 - Yapay Zeka Bölümü (8)
 - Bilgisayar Sistemi ve Teknolojisi Bölümü (5)
 - Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı (1)
 - Kütüphane ve Bilgi Bilimi Bölümü (7)
 - Yazılım Mühendisliği Bölümü (1)
 - Malezya Atıf Merkezi Araştırma Merkezleri (1)

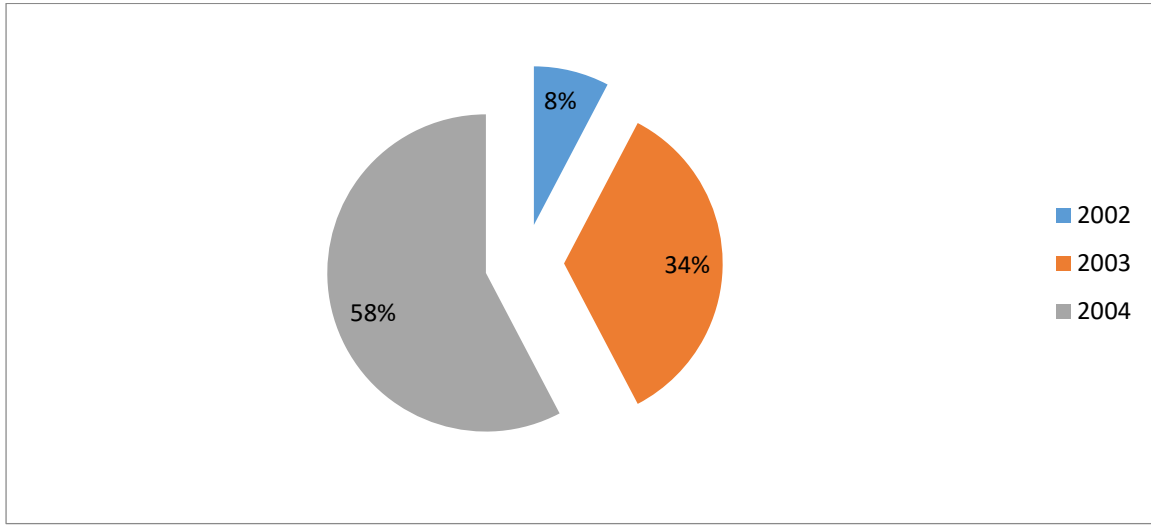
- Diş Hekimliği Fakültesi (193)
 - Oral Patoloji & Oral Tıp & Periodontoloji Bölümü (7)
 - Çocuk Diş Hekimliği Ve Ortodonti Anabilim Dalı (3)
 - Toplum Diş Hekimliği Bölümü (2)
 - Koruyucu Diş Hekimliği Bölümü (11)
 - Genel Diş Hekimliği Uygulamaları ve Oral & Maksillofasiyal Görüntüleme Bölümü (3)
 - Ağız ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı (5)
 - Oral Biyoloji Bölümü (3)
 - Protetik Diş Tedavisi Bölümü (3)
- İktisat ve Yönetim Fakültesi (832)
- Eğitim Fakültesi (515)
 - Müfredat ve Öğretim Teknolojileri Bölümü (5)
 - Eğitim Vakıfları ve Beşeri Bilimler Bölümü (2)
 - Eğitim Yönetimi, Planlama ve Politika Bölümü (5)
 - Eğitim Psikolojisi ve Danışmanlığı Bölümü (11)
 - Dil ve Okuryazarlık Eğitimi Bölümü (7)
 - Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü (2)
- Mühendislik Fakültesi (1461)
- Diller ve Dilbilim Fakültesi (1101)
- Hukuk Fakültesi (145)
- Tıp Fakültesi (523)
- Fen Fakültesi (1966)
- İleri Araştırmalar Enstitüsü (57)
- Lisansüstü Eğitim Enstitüsü (361)
- Müdürlük Çalışmaları Enstitüsü (8)
- Kütüphane (3)
- Spor Merkezi (33)
- Malaya Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (UMCCed) (20) Üniversitenin sisteminden yıllara göre tezlerin dağılımı şu şekilde görülmektedir:

• 2022 (41)	• 1999 (282)	• 1976 (35)
• 2021 (250)	• 1998 (174)	• 1975 (18)
• 2020 (382)	• 1997 (111)	• 1974 (32)
• 2019 (640)	• 1996 (93)	• 1973 (9)
• 2018 (952)	• 1995 (100)	• 1972 (3)
• 2017 (984)	• 1994 (27)	• 1971 (31)
• 2016 (702)	• 1993 (21)	• 1970 (72)
• 2015 (574)	• 1992 (41)	• 1969 (18)
• 2014 (561)	• 1991 (36)	• 1968 (30)
• 2013 (630)	• 1990 (72)	• 1967 (44)
• 2012 (666)	• 1989 (30)	• 1966 (44)
• 2011 (429)	• 1988 (35)	• 1965 (36)
• 2010 (407)	• 1987 (40)	• 1964 (18)
• 2009 (181)	• 1986 (48)	• 1963 (11)
• 2008 (39)	• 1985 (54)	• 1962 (2)
• 2007 (40)	• 1984 (48)	• 1961 (2)
• 2006 (51)	• 1983 (26)	• 1960 (3)
• 2005 (229)	• 1982 (18)	• 1959 (4)
• 2004 (495)	• 1981 (16)	• 1958 (7)
• 2003 (625)	• 1980 (17)	• 1957 (2)
• 2002 (484)	• 1979 (10)	• 1956 (1)
• 2001 (453)	• 1978 (15)	
• 2000 (394)	• 1977 (35)	

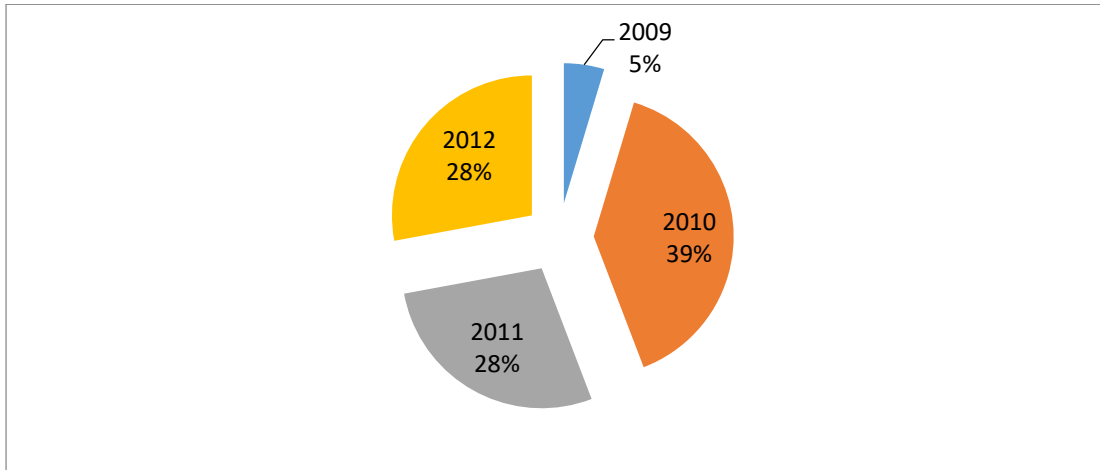
Bu şablondan çıkan neticeye göre 1990'lı yıllardan 2000'li yıllara kadar geçen süreçte on yedi adet doktora tez çalışması yapılmıştır. 2000'li yıllardan itibaren tez çalışmalarında belirgin bir artış görülmektedir. Tez çalışmalarının on yıllık periyotlara göre dağılımını şu şekilde göstermemiz mümkündür:

Malaya Üniversitesi'nde Dept. Al-Quran dan Al- Hadith'te (Kur'an ve Hadis Bölümünde) yüksek lisans programında yapılan tezlere kısaca temas etmenin yararlı olacağını düşünüyoruz. Bu bağlamda 2002-2005 yılları arasında 27 adet çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir.

Malaya Üniversitesi'nde Dept. Al-Quran dan Al- Hadith'te (Kur'an ve Hadis Bölümünde) yüksek lisans programında 2002-2005 yılları arasında 74 adet çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir.

Malaya Üniversitesi'nde yapılan tezlerin muhtevası doğal olarak birbirinden farklıdır. Arap dili, fıkıh vb. alanlarda yapılan tezlerin tefsirle ciddi bir alakası olanlar bu çalışmadaki listeye eklenmiştir. Bu süreçte Kur'an'ın nahiv, sarf, belagat açısından incelendiği çalışmalarda farklı konuların ele alındığı görülmektedir. Tez çalışmalarındaki konuları tek bir başlık altında tasnif etmenin zorluğu ortadadır. Zira bazen bir tez çalışması geniş yelpazeli olup birkaç başlığı içerek düzeydedir. Yaptığımız taksimat ve tasnif nihai olmayıp sadece bir fikir vermesi için değerlendirilmelidir.

1.2.1. Kavram Çalışmaları

Malezya'da Malaya Üniversitesi bünyesinde yapılan tez çalışmalarının geneli bir kavramın analizine incelenmesine dayanmaktadır. Aslında tez çalışmalarının tabiatı gereği bir meselenin derinlemesine

araştırmaya konu yapılması araştırmacıları bu alana yöneltmiştir. Bununla birlikte konulu tefsirin son yüzyılda artış göstermesine bağlı olarak Kur'an'ın farklı konuları incelenmiş ve semantik tahlile tabi tutulmuştur. Aynı durumu Türkiye'deki tez çalışmalarında da görmek mümkündür. Malay dünyasının en büyük ülkesi olan Endonezya'da da konulu tefsirin gelişimine paralel olarak birçok tezin ana konusunu bir kavram ve konu oluşturmaktadır. Bu başlık altında Malezya'nın iç ve dış dinamikleriyle örtüşen tezler hakkında bilgi verilecek diğerlerinin ise sadece isimlerinin zikredilmesiyle iktifa edilecektir. Malaya Üniversitesi'nde tez çalışmalarında şu kavramlar işlenmiştir:

1. Nübüvvet
2. Âlim
3. Mal
4. Nefis
5. Zaman
6. Hilafet

Kur'an'ın hilafet anlayışı ile Kuala Lumpur halkının anlayışı arasında bir mukayese yapılmıştır.

7. Emir bi'l-maruf nehiy ani'l-münker:

Konsep Amar Makruf Nahi Mungkar Menurut al-Quran.

Benzeri bir çalışma ise *Konsep Penerapan Amar Makruf Nahi Mungkar Menurut al-Quran: Kajian Pelaksanaan Oleh Front Pembela Islam (FPI) Di Banda Aceh, Indonesia* başlığıyla yapılmış ve burada Pembela İslam'ın yapısı incelenmiştir.

8. Eğitim
9. Islah
10. Rabbani insan modeli
11. Dua
12. Kulluk
13. Cihat

Endonezya'nın ve Malay dünyasının iki büyük organizasyonu olan Nehdatü'l-ulema ve Muhammediyye'nin cihat anlayışları Kur'an ışığında karşılaştırılmıştır. Bölgenin uzun bir zaman boyunca sömürgeye maruz kalması cihat kavramının gündeme taşınmasında etkili olmuştur. Daha önce Pedri hareketinin silahlı bir mücadeleye kalktığı aynı şekilde Java savaşlarında büyük bir mücadele örneğinin sergilendiği bilinmektedir. Ancak 1912 yılında kurulan ve reformist bir teşkilat olan

Muhammediyye ile 1926 yılında geleneksel İslam'ı temsil eden Nehdatü'l-ulema'nın cihat anlayışlarının mukayese edilmesi isabetli olmuştur.¹⁶

14. Terörizm

Bu eserde İslami hareketlerin cihat anlayışından hareketle terörizmin mahiyeti incelenmiştir. Özellikle Ortadoğu'da ortaya çıkan radikal bazı grupların Malay dünyasında belli bir düzeyde etkili oldukları görülmektedir. Bu gruplar devlet yönetimi ile araları barışık olmayıp toplumun inanç sistemini din dışı olarak kabul etme eğilimdedirler. Özellikle cihat kavramını gündeme getirip insanları etraflarında toplayıp farklı amaçlara yönlendirmektedirler. Bu bağlamda cihadın doğru anlaşılması büyük bir önem arz ettiği düşünülerek bu çalışmanın yapıldığını görmekteyiz.

15. Açıklık

20. yüzyılın başında Avrupa'da yaşanan hızlı ve maddi gelişmeler birçok bölgeyi etkisi altına almıştır. Bu bölgelerden biri de kuşkusuz Malay dünyası olmuştur. Bu anlamda tartışma konusu yapılan maddelerden biri de özellikle kadınların giyim ve kuşama olmuştur. Örf ve adetleri savunan kişilere göre İslamiyet kesinkes bir giyim kuşama şekli belirlememiş ve bunun yerine temel bazı ilkeler koymuştur. Buna göre özellikle başörtü meselesi zaman zaman gündeme gelmiştir. Hamka'nın bu konuda müsamaha gösterdiğine dair iddialar mevcuttur. Ancak Malay dünyasının en büyük müfessirlerinden biri olarak görülen Kureyş Şihâb tesettürün farz olmadığını ileri sürmektedir. Malay dünyasında gelişim gösteren feminist hareketlerle birlikte bu konunun tartışılmaya devam edeceği anlaşılmaktadır.

16. Allah

17. Kavvam

Nisâ sûresi 4/34. ayette geçen قَوَّامٌ ve buradan türetilen قِيَامٌ kelimeleri araştırılmıştır. Son dönemlerde belli çevreler erkek ve kadın çatışmasını sıkça gündeme getirmektedir. Hâlbuki Allah katında erkek ve kadın ayırımı diye bir şey yoktur. Nitekim İslam kadın ve erkek şeklinde ontolojik bir ayırımı kabul etmemektedir. Sosyal ve bireysel bazı yükümlülüklerinin ontolojik bir üstünlük veya farklılık olarak okunması ciddi bir hatadan ibarettir. Buna binaen gündeme getirilen kavramlardan biri قَوَّامٌ ifadesidir. Kur'an bu kavramla köle-efendi şeklinde bir ayırım yapmamaktadır. Tam aksine erkeğin nelerden mesul olduğundan ve hangi görevleri icra etmesi gerektiğinden bahsetmektedir.

18. Nankörlük

19. Şehadet/şehit

Psikolojik ve manevi açıdan şehadet ve şehit kavramları incelenmiştir.

20. Namaz ve zekât ilişkisi: *Hubungkait Antara Solat dan Zakat dalam Ayat-Ayat al-Quran.*

¹⁶ Geniş bilgi için bk. Eyyüp Tuncer, "Endonezya Menşeli Muhammediyye Cemiyetinin Tefsir Çalışması: at-Tanwir", *Sirat* 3/2 (2022).

Kur'an doğrudan وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ayetini altı defa tekrar etmektedir. Bu durum zorunlu olarak namaz ve zekât arasındaki ilişkinin mahiyetini sorgulamamıza neden olmaktadır.

21. Kurtuluş
22. Men (مَنْ) kelimesinin Kur'an'daki kullanımı
23. Nezir
24. İnsan
25. Rahmet
26. Nifak
27. Melek
28. Şifa
29. İsmet/masumiyet:

Kajian Perbandingan Konsep Kemaksuman Nabi dan Rasul dalam al-Quran dan Bible. Bu çalışmada Kur'an ve Kutsal Kitap'ın resul ve nebiler hakkındaki masumiyet anlayışları incelenmiştir. Her iki kitapta da birçok resul ve nebiden söz edilmektedir. Ancak peygamberlerin masumiyeti ve ismeti hususunda temel bazı farklar vardır. Zira Kutsal Kitap'ta Hz. Lut, Hz. Davut gibi bazı peygamberlere çeşitli günahlar isnat edilmektedir.

1.2.2. Kur'an ile İlişkilendirilen Konular Üzerinde Yapılan Çalışmalar

Malaya Üniversitesi'nde yapılan tez çalışmalarında Kur'an'ın üslubuna, nahiv ve belagat açısından incelenmesine de büyük bir önem verilmiştir. Bu alanlardaki birçok sanat, kavram ve bilgi Kur'an üzerinden incelenmiştir. Bu alanda karşımıza belli başlı şu çalışmalar çıkmaktadır:

1. İnşa üslupları
2. Kur'an'da mecaz
3. Tevhit hakkındaki üsluplar
4. Soru üslubu: *Uslub Istifham dalam al-Quran*. Benzeri bir çalışma Bakara sûresiyle alakalı olarak *Uslub Istifham dalam al-Quran: Satu Analisis dalam Surah al-Baqarat* adıyla yapılmıştır.
5. Gaib zamirler
6. Müzekker ve müennes kelimelerinin analizi
7. Mazi ve muzari fiillerinin kullanımı
8. Dua dili
9. Mecaz-ı Mürsel
10. Te'nîs-tezkîr
11. İsm-i mevsullerden ما ve من kelimelerinin kullanımı
12. Övgü ve yergi ifadelerinin analizi

13. İzafe yapıları
14. Linguistik
15. Semantik
16. Morfoloji
17. Retorik.
18. Kur'an'da tekrar
19. Haberi cümleler
20. Metaforlar
21. Tercüme meselesi
22. Terğib ve terhib
23. Harf ve sıfatların delaleti
24. Söz dizimi
25. İhtisas kavramı
26. İrfani yorum Bir benzer çalışma ise *Tafsir sufi: Kajian analitikal Terhadap kitab tafsira al-Bahr al-Madid fi tafsir al-Quran al-Majid oleh Ibn `Ajibah* başlığı altında İbn Ebî Acîbe'nin tasavvufi/işârî tefsire yaklaşımını konu edinmiştir.
27. Münasebet
28. Tevil kavramı

Kur'an'da geçen farklı darbimeseller üzerinde üç ayrı çalışma tespit edilmiştir:

1. *Perumpamaan dalam al-Quran: Satu Kajian Khusus Mengenai Golongan Munafiq.*

Bu çalışmada münafıklar hakkında irat edilen darbimeseller incelenmiştir. Bilindiği gibi Kur'an soyut birçok hakikati somut örnekler üzerinden anlatmaktadır. Bundan dolayı iman, küfür, nifak gibi manevi hâller farklı darbimesellere konu olmuştur.

2. *al-Amthal dalam al-Quran: Kajian Terhadap Surah an-Nahl.*

Bu çalışmada bilhassa Nahl sûresindeki darbimeseller incelenmiştir. Nahl sûresinde tevhide anlatılan birçok darbimesel bulunmaktadır. Bunlardan biri de köle-efendi arasındaki ilişkidir.¹⁷

3. *al-Amthal Bi al-Hayawan dalam al-Quran.*

Kur'an'da zikredilen pek çok darb-ı mesel, farklı hayvan türleri örnek gösterilerek anlatılmıştır. Nitekim vahyin indiği süreçte inkârcılar bu durumu eleştirmişler ve Allah'ın bu tür basit yaratıkları zikretmekten münezzeh olduğunu ileri sürmüşlerdir.¹⁸ Hâlbuki verilen darbimeseller ibret almak ve ders

¹⁷ en-Nahl 16/75-76, 16/112.

¹⁸ el-Bakara 2/26.

çıkarmak içindir. Darbimeselerde sivrisinek (بعوضة), sinek (ذباب), köpek (كلب), merkep (حمار), örümcek (العنكبوت) gibi birçok hayvan türü zikredilmiştir.

Peygamber kıssaları hakkında ise şu çalışmalar yapılmıştır:

1. Hz. Nuh
2. Hz. Musa
3. Peygamberler kıssası

Endonezya'ya nispeten Malezya'da kadınlar hakkında yapılan çalışmaların daha az olduğu görülmektedir:

1. *Isu-Isu Kewanitaan dalam Surah al-Nisa': Kajian Terhadap Kitab al-Jami' li Ahkam al-Quran Oleh al-Qurthubi.*

Bu çalışmada Kurtubî'nin (öl. 671/1273) *el-Câmi' li-ahkâmi'l-Kur'ân ve'l-mübeyyin limâ tezammenehû mine's-sünneti ve âyi'l-furkân*'ına göre kadınların fonksiyonu ve sorunları incelenmiştir.

2. *Peranan Wanita dalam Dakwah Mengikut Perspektif al-Quran: Kajian Surah Ali 'Imran.* Bu çalışmada davette kadının rolü incelenmiştir.

3. *Kedudukan Wanita Menurut al-Quran: Kajian Terhadap Bias Gender di Banda Ache.*

Kur'an'a göre kadının varlık şemasındaki yeri ve sosyal konumu incelenmiştir. Bu hususta Açe örneği üzerinden gidilmiş ve toplumda yaygın olan cinsiyet önyargısı incelenmiştir. Bu konu için Açe gibi bir bölgenin seçilmesinin temel nedeni ise buranın şeriat ile yönetilen otonom bir bölge olmasıdır. Açe'de kadınların durumu farklı çalışmalara konu olmuştur. Burada şeriatın kadınların hangi pozisyonda bulunması gerektiği ile mevcut uygulamanın birbirine mutabık olup olmadığı zaman zaman gündeme getirilmektedir.

Malezya başta olmak üzere Malay dünyanın bütün ülkeleri farklı etnik yapılardan ve dinlerden meydana gelmektedir. Bundan dolayı Endonezya başta olmak üzere Malezya'da bu mesele tez çalışmalarına konu olmuştur. *Prinsip Toleransi Beragama dalam al-Quran: Kajian Terhadap Surah al-Mumtahinah* adlı tez çalışmasına Mümtehine sûresi bağlamında dini hoşgörü meselesi incelenmiştir. Bir başka mesele ise farklı dinlere müntesip kişilerin birbirleriyle evliliklerinin caiz olup olmadığıdır. *Pernikahan Antara Agama dalam al-Quran: Kajian Perbandingan Antara Tafsir al-Azhar dan Tafsir al-Mishbah* adlı çalışmada Malay dünyasının en büyük iki müfessiri olarak addedilen Hamka ve Kureyş Şihâb'ın tefsir çalışmalarından hareketle görüşleri araştırılmıştır.¹⁹

¹⁹ Geniş bilgi için bk. Hamka, *Tafsir Al-Azhar* (Singapur: Pustaka Nasional PTE LTD, 2001); Quraish Shihab, *Tafsir Al-Mishbâh: Pesan, Kesan dan Keserasian* (Jakarta: Lentera Hati, 2005).

1.2.3. Sosyal ve Siyasal İçerikli Konular

Bu çalışmalar dışında farklı alanlara müteallik birçok mesele tetkik edilmiştir. Dil gibi alanlardaki çalışmalar dışında teorik kaygı ile birlikte pratik hayattaki yansımaları da dikkate alınmıştır. Malay dünyasında İslamiyet, Müslümanların kalp dünyasında önemli bir yer işgal etmektedir. Bununla birlikte zaman zaman Avrupa'da yaşanan yeni gelişmelere bağlı olarak İslamiyet'in mahiyetini tartışmaya açan grupların mevcudiyeti inkâr edilmez bir gerçektir. Abdullah Abbas Nasution'un aşağıdaki sözleri bu tartışmalara ışık tutmaktadır:

“Kur’ân, âhiret ve mükâfat-ceza hakkında sözünü söylemiştir. Bunu kararlaştırıp kesin bir hükme bağlamıştır. Çünkü bu oldukça önemli bir meseledir. Kuşkusuz ki âyet, Kur’ân’ı küçümseyip hafife alan Malaylı Müslümanlardan da bahsetmektedir. Onlar Kur’ân’ın tarihinin artık geçtiğini, farklı din ve kavimleri bünyesinde toplayan Malay toplumuna hitap etmediğini, bu zamana uygun olmadığını tam aksine bundan yüz sene önce çöl ortamına elverişli olduğunu iddia etmektedirler. İşte Kur’ân’ı bilmeyen cahil Müslümanlar ilahî kanunlara olan nefretlerinden ve Hıristiyan Avrupa’nın ürettiği yasalara olan sevgi ve hayranlıklarından dolayı bu tür sözleri sarf edebiliyorlar. Hâlbuki bu tür söz ve düşünceler, İslam ve imana hâle getirip kişiyi dinden çıkartır. Ayrıca dinin siyasetle hiçbir alaka ve irtibatının olmadığını savunuyorlar... İşte bu tefsir, genel seçimlerde Müslümanların kirlî çukura düştükleri bir hengâmede telif edilmiştir. Bundan dolayı Kur’ân’ın âhiret ve mükâfat-ceza ile ilgili konulardan söz etmesinde bir gariplik yoktur. Zira bu, Kur’ân’ı bilmeyen cahil Malaylı Müslümanların vaziyetini anlatıyor. Onlar Kur’ân’ı anlamadan seviyorlar. Tıpkı ne dediğini anlamayan bir papağan gibi...”²⁰

İdeal bir yönetiminin temel esaslarını inceleyen *Prinsip-Prinsip Pemerintahan dalam Piagam Madinah Ditinjau dari Pandangan al-Quran* adlı çalışmada Kur’an perspektifinde Medine Sözleşmesi’nden hareketle yönetimin ilke ve esasları analiz edilmiştir. Benzeri bir çalışma ise *Perdamaian Menurut Perspektif Quran: Analisis Tentang Hubungannya Dengan Piagam Madinah* adlı tezdır. Burada Medine Sözleşmesi ve Kur’an çerçevesinde barışın imkânı tartışılmıştır. Maofur, *Ayat Al-Qur’an Mengenai Hak Asasi Manusia: Kajian Analisis Terhadap Pentafsiran Golongan Muslim Liberal di Indonesia* Endonezya örneğinden hareketle Kur’an ve insan haklarını incelemiştir. Zira Malay dünyasında liberalizmin gittikçe etkisini gösterdiğini ifade etmemiz mümkündür.

Prinsip-Prinsip Komunikasi dalam al-Quran: Tumpuan Terhadap Surah al-Hujurat adlı çalışmada Hucurât sûresi bağlamında iletişim ilkeleri incelenmiştir. *Pembangunan Akhlak Remaja Menurut al-Quran* adlı eserde ergenlerin ahlaki gelişimi Kur’an perspektifinden hareketle araştırılmıştır. Bu çalışmada Ampang’da bulunan ortaokul öğrencilerinin durumu hesaba katılarak saha araştırmasıyla mesele daha müşahhas hâle getirilmiştir. Ayrıca bir başka çalışma olan *Manhaj al-Quran*’da cinsi arzularla baş etmenin yol ve yöntemi vahiy ışığında tahlil edilmiştir.

²⁰ Tuncer, *Malezya’da Tefsir Çalışmaları*, 176.

Malay dünyası üzerinde Menâr ekolünün etkisi yadsınamaz. *Pemikiran Ahmad Mustafa al-Maraghi dalam Tafsir Al-Maraghi dan Pengaruhnya terhadap Pengajian Tafsir di Malaysia* adlı çalışma Mustafa Merâgî'nin Malezya'da yapılan tefsir çalışmaları üzerindeki etkisini araştırmaktadır. Dolayısıyla içtimai tefsir ekolün mahiyeti ve işgal ettiği nokta bu mesele çerçevesinde tartışılmıştır.²¹

Somut bir başka örnek yetimlerin durumunu inceleyen *Pengurusan Kebajikan Anak Yatim di Pertubuhan Kebajikan Anak Yatim Malaysia (PEYATIM): Kajian Menurut Perspektif al-Quran* adlı çalışmadır. *Pendidikan Awal Kanak-Kanak Menurut al-Quran* adlı çalışmada ise çocuk eğitimi üzerinde durulmuştur. *Pendalilan berasaskan Ayat Al-Ahkam dalam penghujahan hukum Islam semasa: kajian perbandingan di antara fatwa Malaysia dan Brunei Darussalam* adlı çalışma Kur'an'daki hüküm ayetlerinin Malezya ve Brunei Dârusselâm'daki fetvalara yansımalarını ele alan önemli bir çalışmadır. *Qiraat Mutawatir dan Kesannya Kepada Hukum Fiqh* adlı eser mütevatir kıraat ile fikhî hükümler arasındaki ilişkiyi konu edinmektedir.

Çalışmalarda aile olgusu ihmal edilmemiştir. Bu hususta *Pendidikan Keluarga Menurut Perspektif al-Quran* ile *Ayat-Ayat Kemasyarakatan dalam Surah al-Nisa: Tumpuan Kepada Pembinaan Keluarga Islam* olmak üzere iki önemli çalışma yapılmıştır. Birinci çalışmada aile eğitimi ikinci çalışmada ise toplumsal alanda aile inşa etmenin mahiyeti üzerinde durulmuştur. *Surah al-Nur: Kajian Pendekatan al-Quran dalam Mengatasi Gejala Sumbang Mahram* aile konusu ve daha çok mahremiyet bilinci Nûr sûresi bağlamında ele alınmıştır.

1.2.4. Bilimsel İçerikli Çalışmalar

Malezya'da bazı çevreler Kur'an'ın evrenselliğini tartışmaya açmışlardır. Onlara göre Kur'an'ın modern toplumlarda tatbik edilmesi mümkün olmayıp emir ve yasakları, inşa ettiği değerler manzumesi kadim dönemlerde Arap örfünün iç dinamikleri içinde meydana gelmiştir. Muhtemelen Kur'an'ın cihanşümul bir kitap olduğunu öne çıkaran *Ketidakterusan Perintah dan Larangan dalam al-Quran: Kajian Terhadap Ayat-Ayat Hukum Surah al-Baqarat* adlı eser bu atmosferin etkisiyle yazılmıştır.

Gaya Hidup Sihat: Suatu Kajian Mengenai Pemakanan Menurut al-Quran dan Sains adlı çalışmada insan sağlığının önemi ve sağlığı korumanın yolları Kur'an ve bilim ışığında incelenmeye tabi tutulmuştur. Benzeri bir konu *Sains Kesihatan Menurut al-Quran dan al-Sunnah: Suatu Kajian* bu sefer Kur'an ve Sünnet verilerine göre araştırılmıştır. *Emotional Intelligence In The Holy Quran: A Thematic Study*'da duygusal zekâ konusu incelenmiştir. *Pengurusan Bencana Gempa Bumi Menurut Perspektif al-Quran dan Sains Moden* afetlerle mücadele etme ve onları yönetme meselesi mercek altına alınmıştır.

Bilimsel çalışmalardan biri de *Kajian Perbandingan Pentafsiran Tentang Planet dalam al-Quran dan Astronomi Moden* adlı çalışmadır. Bu çalışmanın temel konusu gezegenlerle ilgili Kur'an'ın verilerini

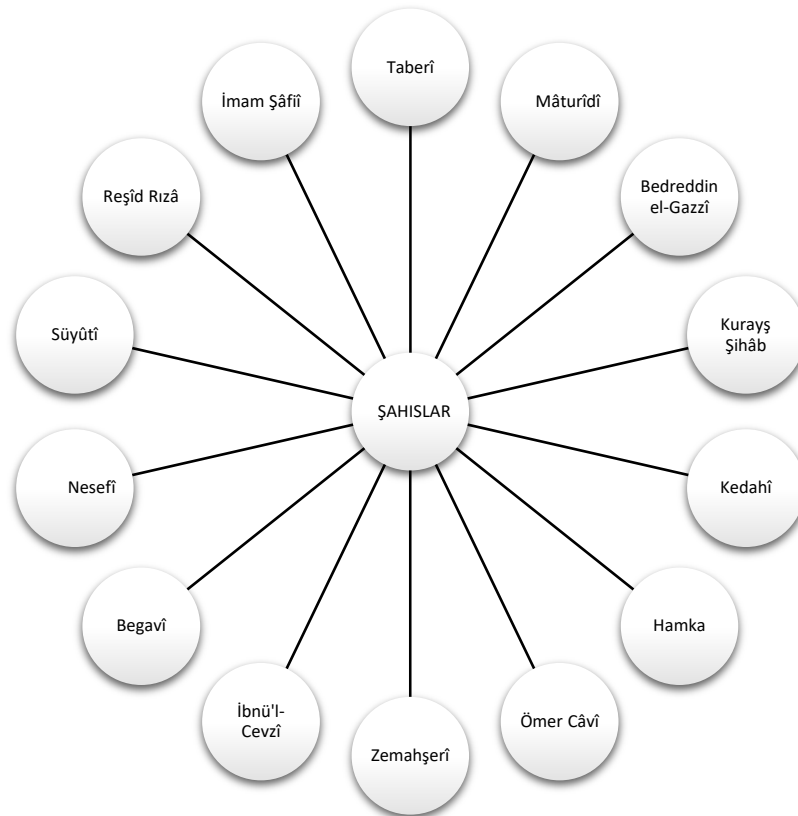
²¹ Geniş bilgi için bk. Hamka, *Pengaruh Muhammad Abduh di Indonesia* (Cakarta: Tintamas, 1961).

modern astronomi ile karşılaştırmaktır. Kur'an hakkında bilimsel unsurların mevcut olup olmadığını *Elemen Saintifik dalam al-Quran: Analisis Terhadap Tafsir al-Sha'rawi* Karangan Muhammad Mutawalli al-Sha'rawi adlı çalışma yanıt aramaya çalışmaktadır. Söz konusu eserde Mısırlı âlim Muhammed Mütevellî eş-Şa'râvî'nin (1911-1998) düşünceleri bağlamında bilimsel tefsirin mahiyeti araştırılmıştır. *Falsafah Alam Tabi'i dalam Islam: Satu Analisis Tentang Sains Menurut al-Quran*'da bilimsel verilerden hareketle doğa felsefesi tetkik edilmiştir.

Istilah Tumbuh-Tumbuhan dalam al-Quran al-Karim: Kajian Leksikografi dan Analisis Wacana Bahasa Arab adlı çalışmada bitkilerle ilgili terminoloji incelenmiştir. Bu mantalite ile yazılan ikinci bir eser ise *al-Insan dan Perkataan Berhampiran Makna Dengannya dalam al-Quran al-Karim: Satu Kajian Leksilogi*'dir. Burada ise insan anlamına gelen kelime kümeleri incelenmiştir. Her iki çalışma da sözlük bilimi (leksikografi) alanına girmektedir. Söz konusu kavramların bütüncül bir bakış açısıyla incelenmesi büyük bir önem arz etmektedir. Sayı mucizesini ele alan *Mukjizat Bilangan dalam al-Quran* adlı eser bu alanda yazılmıştır.

1.2.5. Şahıslar Üzerinde Yapılan Çalışmalar

Tezlerin muhtevasında kendine geniş alan bulan konulardan biri de şahıslardır. Eski ve yeni birçok mütefekkir ve âlim çeşitli çalışmalara konu olmuştur. Belli başlı isimleri şablonla şu şekilde gösterebiliriz.

Bu şahıslar içerisinde Kureyş Şihab, Ömer Câvî, Hamka Endonezyalı iken Kedahî ise Malezyalıdır. Ancak 1945 yılından önce Endonezya'nın ve Malezya'nın sömürge olduğu süreçte bölge âlimleri arasında sıcak bir temasın bulunduğunu belirtmemiz gerekir. Diğer şahıslar hakkında yapılan çalışmaların nedeni ise açıktır.

SONUÇ

Malezya, Malay dünyası olarak bilinen bölgenin önemli ve önde gelen ülkelerden biridir. 1511 yılında sömürgeye maruz kalan Malezya nihayetinde 1957 yılında özgürlüğüne ve bağımsızlığına kavuşmuştur. Malezya'nın en eski üniversitesi olarak bilinen Malaya Üniversitesi'nin (Universiti Malaya) bünyesinde 1959 yılında Jabatan Pengajian Islam'ın açılması tefsir, fıkıh, hadis vb. İslami ilimler sahasında önemli gelişmelerin yaşanmasına vesile olmuştur. Özellikle 1980'li yıllardan sonra peyderpey tefsir başta olmak üzere akademik çalışmalara önemli bir temayülün gösterildiğine tanıklık etmekteyiz. 1990 yılı ile 2019 yılının başlarına kadar tefsir alanında veya tefsirle ilişkilendirebileceğimiz 225 adet akademik çalışma yapılmıştır.

Tefsir çalışmaları muhteva açısından zenginlik ve çeşitlilik göstermektedir. Kavram ve semantik üzerinde önemli çalışmalar yapılmış olmakla birlikte nahiv, sarf, belagat gibi Kur'an ile ilişkilendirilen ilim dallarındaki farklı konuları içeren birçok tez çalışmasının karşımıza çıktığına tanıklık etmekteyiz. Malaya Üniversitesi'nde diğer İslam ülkelerindeki üniversitelerde olduğu gibi Kur'an'ın sosyal, siyasal, bilimsel gibi yönlerini inceleyen kayda değer bir literatür ortaya çıkmıştır. Malaya Üniversitesi dışında ülkenin önde gelen diğer saygın üniversitelerde yapılan tezler üzerinde çalışmaların yapılması büyük bir önem arz etmektedir. Bu çalışma vesilesiyle ülkemiz dışında yapılan akademik çalışmaların mahiyetini ve keyfiyetini bilmek ve tespit etmek akademik camia için bir gereklilik olduğunu düşünmekteyiz. Malaya Üniversitesi'nde yapılan tezlerle Türkiye'de yapılanları mukayese ettiğimizde ülkemizde akademik paradigmanın epeyce bir mesafe kat ettiğini ileri sürebiliriz. Sistem açısından ise YÖK TEZ gibi herkese açık bir erişim ağının bulunmaması tezlerin muhtevasına ulaşmayı zorlaştırdığını belirtmemiz gerekir.

Kaynakça

- Abdul Kadir. "Sistem Pembinaan Pondok Pesantren". *Shautut Tarbiyah* 18/1 (2012), 77–99.
- Abdullah, Mustafa. *Khazanah Tafsir di Malaysia*. Kuala Lumpur: Akademi Pengajian Islam University of Malaya, 2009.
- Affandi, Raja Mohammed. *Tokoh-tokoh Melayu yang Agung dalam Sejarah*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka Kementerian Pelajaran Malaysia, 1974.
- Behçet, Mustafa – Süleyman, İshak. *Mülahasâtü'r-resâilü'l-'ilmiyye*. Malezya: Malaya Üniversitesi, 2013.
- Binti Ibrahim, Norhasnira. "Kitab Tafsir Al-Quran di Alam Melayu: Kajian terhadap Kitap Tafsir Nur Al-Ihsan Karangan Haji Muhammed Said bin Umar". *Ma'alim Al-Qur'an Wa Al-Sunnah* 8/9 (2013), 239–280.
- Bulut, Hasan. "Dilbilimsel Açıdan Kur'an'da İ'caz (Örnekler Üzerinden Bir Değerlendirme)". *Academic Knowledge* 1/1 (2018), 36–51.
- Goldziher, Ignaz. *İslam Tefsir Ekolleri*. çev. Mustafa İslamoğlu. İstanbul: Denge Yayınları, 1997.

- Hamimi, Kamarul Afendey. *Kaum Muda Penggerak Kesedaran Kemerdekaan Tanah Melayu 1906-1957*. Malezya: Universiti Pendidikan Sultan Idris, Doktora, 2018.
- Hamka. *Pengaruh Muhammad Abduh di Indonesia*. Cakarta: Tintamas, 1961.
- Hamka. *Tafsir Al-Azhar*. Singapur: Pustaka Nasional PTE LTD, 4. Basım, 2001.
- Quraish Shihab. *Tafsir Al-Mishbâh: Pesan, Kesan dan Keserasian*. Jakarta: Lentera Hati, 5. Basım, 2005.
- Ruzi, Naimah – Ibrahim, Mazlan. “Perkembangan Kajian Tafsir Mawdu’i di Malaysia (1990-2016)”. *BITARA* 3/1 (2020), 72–90.
- Tuncer, Eyyüp. “Malay Dünyasının İlk Mutasavvıf Şairi Hamza Fansûrî'nin İkan Tunggal Şiiri Bağlamında Vahdet-i Vücûd Anlayışı”. *İslam Tetkikleri Dergisi* 11/1 (2021), 267–290.
- Tuncer, Eyyüp. “Endonezya Menşeli Muhammediyye Cemiyetinin Tefsir Çalışması: at-Tanwir”. *Sirat* 3/2 (2022), 43–73.
- Tuncer, Eyyüp. *Endonezya'da Tefsir Çalışmaları ve Tefsir Ekolleri*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora, 2022.
- Tuncer, Eyyüp. “Malay Dünyasında Dil Açısından Tefsir Çalışmalarının Mahiyeti”. *Sirat* 3/1 (2022), 29–51.
- Tuncer, Eyyüp. “Malay Dünyasında Reformist Bir Hareket Olarak Kaum Muda: Endonezya ve Malezya Örneği”. *Tetikik* 2 (2022), 337–379.
- Tuncer, Eyyüp. *Malezya'da Tefsir Çalışmaları*. Ankara: Sonçağ Yayınları, 2022.
- Tuncer, Eyyüp. “Singapurlu Seyyid Abdullah e-Cufrî ve Pelita Al-Quran Adlı Tefsir Kitabı”. *Kur'ân ve Sünnet Araştırmaları Dergisi* 2/2 (2022), 85–101.
- van Bruinessen, Martin. *el-Kitâbu'l-Arabi fi İndünesiyâ*. çev. Qasim Al-Samarrai. Riyad: Mektebetu'l-Melik Fehd, 1995.
- Zehebî, Muhammed Hüseyin. *et-Tefsîr ve'l-müfessirîn*. Kahire: Mektebetü Vehbe, ts.
- Zuriah, Nurul. “Bahasa Indonesia, Peranan dan Perkembangannya dalam Konstelasi Politik di Indonesia”. *Bestari* (1997), 7–11.
- Zürkânî, Muhammed Abdulazim. *Menâhilu'l-irfân fi ulûmi'l-Kur'ân*. Kahire: Matbaatu İsa el-Babi el-Halebi, 2. Basım, ts.